

07.4492/3/99

Z ŻYCIA

Politechniki Śląskiej

1999
kwiecień '99

WYBORY '99

DZIAŁALNOŚĆ UCZELNI W 1998 r.

PROF. DOBRZAŃSKI - DOKTOREM H.C.

NAGRODA KBN DLA CK

nr 7 (86)

Rok akademicki
1998/1999

W NUMERZE

- **Relacja z XXVIII zwyczajnego posiedzenia Senatu ... 3**
- **Kronika Rektorska 10**
- **Wybory '99: prof. B.Pochopień jedynym kandydatem na Rektora 10**
- **Doktorat honoris causa Uniwersytetu w Ruse dla prof. L.A. Dobrzańskiego 11**
- **Stopnie naukowe 14**
- **Dydaktyka: 14**
 - **szczegółowe zasady i tryb postępowania kwalifikacyjnego przy przyjęciu na I rok studiów w r.ak. 1999/2000**
 - **studium podyplomowe "Higiena i Bezpieczeństwo Pracy"**
- **Zarządzenia JM Rektora i współpraca z zagranicą ... 16**
- **Odsłonięcie tablic pamiątkowych profesora Wacława M. Sakwy 19**
- **Nagroda KBN dla Centrum Komputerowego 21**
- **Z życia CKI 21**
- **Konferencje: Podstawowe Problemy Energoelektroniki i Elektromechaniki 21**
- **Działalność Politechniki Śląskiej w roku 1998 24**
- **Z prac KBN: m.in. kategoryzacja wydziałów 33**
- **Z notatnika Przewodniczącego RG Sz.W. 37**
- **Koncert Wiosenny 37**
- **Wtorki i czwartki pod znakiem AZM 38**
- **Koncert Muzyki Chóralnej 39**
- **Informacje różne: m.in. otwarcie Stacji Kontroli Pojazdów Pol. Śl. 40**
- **Wiadomości sportowe 41**
- **Kronika żałobna 42**

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Marian Mikrut, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol. Śl., Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 237-26-22

Projekt okładki: dr inż. arch. Klaudiusz Fross, Wydział Architektury Pol. Śl.

Edycja sieciowa: URL:<http://www.polsl.gliwice.pl/alma.mater/biuletyn/index.html>

 Łamanie komputerowe i druk:
Zakład Graficzny Politechniki Śląskiej, Gliwice ul. Kujawska 1, tel. 237-21-97
zam. 180/99 350 egz.

■ **XXVIII zwyczajne posiedzenie Senatu** odbyło się 26 kwietnia br. W porządku obrad: sprawozdanie z działalności Uczelni i ocena działalności Rektora za rok 1998, zaopiniowanie wniosku Politechniki Wrocławskiej w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa profesorowi Eugeniuszowi DEMBICKIEMU, podjęcie uchwały w sprawie wysokości narzutu na działalność dydaktyczną, powołanie recenzenta do zaopiniowania wniosku AGH dotyczącego nadania tytułu doktora honoris causa profesorowi Romanowi PAMPUCHOWI, podjęcie uchwały w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa Politechniki Śląskiej profesorowi Adolfowi MACIEJNEMU, zasięgnięcie opinii w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie

● A oto **SPRAWOZDANIE REKTORA** wygłoszone w czasie posiedzenia Senatu (szczegółowe sprawozdanie zostało przedstawione wcześniej w formie zwięzłego opracowania, którego fragmenty publikujemy oddzielnie).

Wysoki Senacie, Szanowni Państwo

To już po raz trzeci mam przyjemność przedstawić Państwu "Sprawozdanie rektora z działalności Politechniki Śląskiej", tym razem już za rok 1998 - będące podsumowaniem pracy całej społeczności akademickiej w ubiegłym roku, pracy na rzecz dobra wspólnego naszej Uczelni i jej wspólnoty.

Rok miniony był rokiem wyjątkowej pracy całej społeczności akademickiej naszej Uczelni, dążącej do uzyskania możliwie najlepszych rezultatów we wszystkich obszarach działalności, mimo trudnych warunków zdominowanych ograniczonymi możliwościami w sferze finansowej.

Podstawowymi celami naszego działania były m.in.: utrzymanie wysokiego poziomu kształcenia przy wzrastającej liczbie studiujących, rozwój kadry naukowej, rozwój badań naukowych i stwarzanie swobodnych warunków dla ich realizacji, rozszerzanie współpracy z przemysłem i współpracy międzynarodowej, doskonalenie działalności organizacyjnej, poszerzenie i modernizacja bazy materialnej Uczelni, stwarzanie możliwie najlepszych warunków studiowania, pracy i wypoczynku. Po raz pierwszy w historii Politechniki Śląskiej, w roku 1998 liczba studiujących przekroczyła 25 tys. osób, a liczba absolwentów poziom 2400. Nastąpił znaczny wzrost liczby uczestników studiów doktoranckich (o 24%), a także pobierających stypendia doktoranckie (o 45%). Utrzymano wysoki poziom liczby uczestników i rodzajów studiów podyplomowych. Wykonano wiele prac organizacyjnych, zmierzających do uelastycznienia toku studiów i uzyskania akredytacji, uruchomienia nowych kierunków studiów, rozszerzenia oferty dydaktycznej, a także uruchomienia działalności dydaktycznej poza dotychczasowym obszarem działalności Politechniki Śląskiej. Poszerzono bazę lokalową o obiekty przekazane na własność i nieodpłatnie przez Władze Zabrza dla Wydziału Organizacji i Zarządzania.

Dzięki kolejnym staraniom uzyskaliśmy z MEN znaczną dotację, co pozwoliło przeprowadzić generalne remonty 4 domów studenckich, bieżące remonty w pozostałych domach oraz przystąpienie do remontu i adaptacji budynku uzyskanego w Zabrzu.

Stworzono warunki do rozszerzenia wymiany studentów między uczelniami krajowymi i zagranicznymi. Nastąpiło zwiększenie liczby stypendiów za wyniki w nauce. Wprowadzono nowe zasady przyznawania nagród i wyróżnień studentom. Stworzono korzystne warunki odbywania staży i praktyk studenckich oraz realizacji tematów badawczych w ramach prac dyplomowych i projektowych. Zwiększyła się liczba i aktywność studenckich kół naukowych. Dokonano rozszerze-

określony dra hab. inż. Edwarda HRYNKIEWICZA i dra hab. inż. Jerzego RUTKOWSKIEGO, sprawa uchwały Rady Założycielskiej ŚASK z dnia 30 marca 1999 r. oraz sprawy bieżące i wolne wnioski.

W posiedzeniu uczestniczyło 51 członków Senatu i 9 zaproszonych gości.

■ **W punkcie dotyczącym sprawozdania z działalności Uczelni i oceny działalności Rektora za 1998 r. przyjęto następujący porządek obrad:**

- wybór przewodniczącego
- sprawozdanie Rektora
- opinia Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów dotycząca sprawozdania finansowego
- dyskusja nad sprawozdaniem
- zatwierdzenie sprawozdania i ocena działalności Rektora.

● **Na przewodniczącego tej części obrad wybrano, zgodnie z tradycją, seniora Senatu, prof. Józefa BENDKOWSKIEGO.**

nia uprawnień stypendystów doktorantów w zakresie świadczeń socjalnych i pożyczek mieszkaniowych.

Na podkreślenie zasługują: aktywna działalność Uczelnianego Zarządu Samorządu Studenckiego, organizacji studenckich oraz sukcesy studenckich zespołów artystycznych i Akademickiego Związku Sportowego.

Nastąpił wzrost liczby nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowiskach profesora zwyczajnego, profesora nadzwyczajnego bez tytułu, adiunkta, starszego wykładowcy i wykładowcy. Zmalała liczba osób zatrudnionych na stanowisku asystenta. Wzrosła liczba doktorantów. Nastąpił uzasadniony przyrost w grupie pracowników nie będących nauczycielami akademickimi (obsługi, robotników oraz administracji wydziałów i jednostek pozawydziałowych), związany z przejęciem do eksploatacji nowych obiektów, zmian organizacyjnych oraz dodatkowymi zadaniami w ramach zreformowanego systemu ubezpieczeń społecznych.

Nastąpił wzrost liczby uzyskanych stopni naukowych przez pracowników Uczelni i spoza.

W ramach działalności naukowej i badawczej kontynuowano i rozszerzono współpracę na forum krajowym i międzynarodowym w ramach umów zawartych w roku 1998 i wcześniej. Odnotowano wzrost liczby realizowanych prac badawczych, realizowanych w formie zleceń wewnętrznych w ramach dotacji na badania własne i działalność statutową.

Nastąpił wzrost dotacji na działalność statutową (BK), badania własne (BW), projekty badawcze (PBU). Natomiast nastąpił spadek w zakresie projektów zamawianych, projektów celowych.

W zakresie realizacji prac badawczych na zamówienie innych jednostek odnotowano poprawę w kategorii prac naukowo-badawczych (NB), a pogorszenie w kategorii prac usługowo-badawczych (U) i umów wdrożeniowych.

Nastąpił wzrost dotacji uzyskanych z KBN na inwestycje aparaturowe i inwestycje budowlane. Mimo ograniczonych środków przeprowadzono wiele remontów w obiektach w Katowicach, Rybniku i Gliwicach w ramach Centralnego Funduszu Remontowego. **Dzięki inicjatywom i przedsiębiorczości Panów Dziekanów i Kierowników jednostek, przeprowadzono wiele prac remontowych, modernizacyjnych i dokonano rozbudowy obiektów dydaktycznych ze środków pozauczelnianych.** W minionym roku trwała rozbudowa Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowego w Szczyrku, a w Ośrodku w Jastrzębiej Górze oddano do użytku nowe domki kempingowe, przystąpiono do modernizacji starych domów oraz do zagospodarowania terenu.

Nie nastąpiła niestety poprawa w finansowaniu instytucji budowlanych. Nadal poziom tego finansowania dalece odbiega od potrzeb. Te same kłopoty występują przy realizacji niezbędnych remontów bazy dydaktycznej, chociaż mimo trudności poprawa stanu technicznego obiektów dydaktycznych jest widoczna.

W trosce o zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej dla studentów i pracowników podjęliśmy skuteczne działania w celu przekształcenia Przychodni Akademickiej w Gliwicach w Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, który od 1 stycznia 1999 r. rozpoczął działalność w ramach zreformowanego Systemu Opieki Zdrowotnej.

Nie bez znaczenia było opracowanie lub zmodyfikowanie wielu dokumentów regulujących sprawy związane z archiwizacją, zamówieniami publicznymi, kosztami uzysku, statutem, regulaminami itd.

W minionym roku Senat obradował na 10 posiedzeniach zwyczajnych. Odbyły się ponadto 3 posiedzenia nadzwyczajne, związane z:

- nadaniem tytułu dra h.c. Politechniki Śląskiej Panu prof. Mieczysławowi MAKOSZY,
- udziałem Premiera RP prof. J. BUZKA,
- udziałem Ministra Edukacji Narodowej prof. M. HANDKE.

Warto może wspomnieć, że 2.10.1998 r. na uroczystej inauguracji roku akademickiego 1998/99 naszym gościem był m.in. Pan Premier J. BUZEK.

Sądzę, że faktograficznym materiałem uzupełniającym do sprawozdania mogą być kolejne numery (73-82) biuletynu "Z Życia Politechniki Śląskiej".

Przechodząc do części finansowej sprawozdania pragnę zaznaczyć, że rozszerzone jej wersje, obejmujące:

1. Analizę wykonania planu finansowego Uczelni za okres styczeń-grudzień 1998r.

2. Sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego Politechniki Śląskiej za 1998r.

były omawiane przez Senacką Komisję ds. Budżetu i Finansów, a wynik tej oceny zostanie Państwu przedstawiony w czasie dzisiejszego posiedzenia Senatu.

Proszę więc pozwolić mi ograniczyć się w tej części do następujących stwierdzeń.

W minionym roku kontynuowaliśmy gospodarowanie finansami w Uczelni zgodnie z zasadami wypracowanego wcześniej modelu. Plan rzeczowo-finansowy za rok 1998, zatwierdzony przez Wysoki Senat w maju ubiegłego roku, przewidywał niewielki ujemny wynik finansowy. Ponieważ nastąpiło większe niż planowano zwiększenie przychodów własnych w działalności dydaktycznej, osiągnięto większy zysk z działalności operacyjnej oraz uzyskano dodatkowe dotacje z MEN, a jednocześnie egzekwowane były przyjęte zasady gospodarki finansowej, **Uczelnia zakończyła rok 1998 dodatnim wynikiem finansowym w wysokości 1 147 834 zł.**

Dodatni wynik finansowy z działalności Uczelni za rok 1998 nie może jednak przestonić ogromnych trudności, z jakimi borykały się jednostki Uczelni, aby ograniczyć koszty i pozyskać zwiększone dochody własne.

Wynik ten to rezultat wyteźonej i dobrej pracy całej społeczności akademickiej, a w szczególności Panów Dziekanów, Kierowników jednostek oraz służb finansowych.

Mamy pełną świadomość, że wymagało to ogromnych oszczędności w wydatkach bieżących, ograniczenia środków na remonty, modernizację i rozwój bazy dydaktycznej. Ale nawet ten ogromny wysiłek nie wystarczyłby, gdyby nie nastąpiło uzupełnienie środków na dydaktykę środkami na inne rodzaje działalności.

Nadkoniecznością wykorzystywania na działalność dydaktyczną znacznej części środków przeznaczonych na badania naukowe bardzo ubolewam.

Przekazując pod ocenę Wysokiego Senatu to sprawozdanie, pragnę wyrazić w równym stopniu podziękowanie Wszystkim tym, którzy nawet w najmniejszym stopniu mają swój udział w uzyskanym rezultacie finansowym lub/i osiągnięciach w zakresie dydaktyki, nauki, organizacji, wszelkiej innej działalności i kształtowaniu przyznanych form współzycia w ramach społeczności akademickiej.

Bardzo serdecznie dziękuję przedstawicielom Związków Zawodowych NSZZ "Solidarność" i ZNP oraz przedstawicielom Samorządu Studenckiego.

Szczególne podziękowania chciałbym skierować do Wysokiego Senatu za wspomaganie i współudział w wypracowywaniu decyzji służących dobru naszej Uczelni.

● **Opinia Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów o działalności Uczelni w 1998 roku została przedstawiona przez prof. Wojciecha CHOLEWĘ.**

Pełny jej tekst zawiera 4 punkty zatytułowane: podstawa opracowania opinii, zawartość merytoryczna opracowania, uwagi merytoryczne oraz wnioski.

W uwagach merytorycznych podkreślono, że "wynik finansowy działalności Uczelni za 1998 rok jest dodatni i wynosi 1 147 834 zł". Fakt ten oceniono bardzo pozytywnie stwierdzając, że "Efekt ten uzyskano przez przyjęcie i realizację właściwej strategii w zakresie zarządzania finansami". W opinii stwierdzono m.in., że siedem wydziałów (RAu, RB, RG, RiE, RM, RMT i ROZ) osiągnęło dodatni wynik finansowy, a pozostałe zakończyły ubiegły rok łącznym deficytem w wysokości 2 035 850 zł. Jednostki międzywydziałowe, pozawydziałowe i ogólnouczelniane mają łącznie deficyt w wysokości 380 568 zł.

Opinia Komisji Senackiej zawiera następujące wnioski:

1. Duża samodzielność i odpowiedzialność za realizację planów finansowych wydziałów i pozostałych jednostek okazała się w więk-

szości przypadków udanym eksperymentem. Wyzwoliła inicjatywę w zdobywaniu środków i dużą determinację w minimalizacji strat i nieracjonalnych wydatków.

2. Sprawdziły się zasady gospodarki finansowej przyjęte w Uczelni.
3. Na uzyskany wynik finansowy miało wpływ wykorzystanie znacznej części środków z badań naukowych na działalność dydaktyczną. Działania takie Komisja po raz kolejny uznaje za niewłaściwe lecz w obecnej sytuacji nie widzi możliwości zmiany tego stanu. Władze wydziałów, w mniejszym stopniu aniżeli w latach poprzednich, pozostawiły środki przeznaczone na badania własne i statutowe na rok następny (z 4 311 123 zł na przełomie 1997/98 do 2 008 152 zł na przełomie 1998/99 r.).
4. Komisja nie dostrzega błędnych decyzji w zakresie gospodarowania finansami Uczelni.
5. Podkreślić należy rozważę Władz Uczelni oraz służb ekonomiczno-finansowych w gospodarowaniu finansami.

Komisja w oparciu o przedłożone materiały ("Analiza wykonania planu finansowego Uczelni za I-XII 1998 r." i "Sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego Politechni-

ki Śląskiej za 1998 rok") i w wyniku przeprowadzonej dyskusji zaleca:

- Kontynuować obowiązujące zasady gospodarowania finansami w Uczelni, modyfikując je wraz ze zmianami otoczenia,
- Zdyscyplinować jednostki "deficytowe" do realizacji swoich budżetów oraz przeprowadzić dokładną analizę przyczyn deficytu.

Opinia kończy się stwierdzeniem:

"Senacka Komisja ds. Budżetu i Finansów proponuje Senatowi przyjęcie przedłożonego sprawozdania z wykonania planu finansowego Politechniki Śląskiej za 1998 rok"

● W dyskusji nad sprawozdaniem Rektora wypowiedzieli się: prof. J. ZAWADIAK, prof. R. GRZYMKOWSKI, prof. J. SUWIŃSKI, prof. T. GLINKA, prof. J. CHOJCAN, dyr. W. WYDRYCHIEWICZ, mgr K. PRĘDA, prof. J. ZIELIŃSKI, prof. R. SOSNOWSKI, prof. J. KAZMIERCZAK, prof. B. POCHOPIEŃ i prof. R. GESSING. A oto ważniejsze problemy poruszone przez dyskutantów:

- wyjaśniono przyczyny deficytu finansowego na wydziałach (głównie algorytm podziału dotacji dydaktycznej);
- apelowano, aby w przyszłości plany działalności wydziałów były bardziej zbliżone do realnych;
- pytano o źródła finansowania inwestycji i wyrażono wątpliwość co do zasadności prowadzenia działań rozproszonych w tym zakresie;
- zwrócono uwagę na błędy, które wkradły się w zestawieniach tabelarycznych sprawozdania;

■ W następnym punkcie prof. M. GRYZMAŃSKI przedstawił swoją opinię o wniosku Politechniki Wrocławskiej w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa tej Uczelni profesorowi Eugeniuszowi DEMBICKIEMU.

Fragmety tej opinii przedstawiamy niżej.

(...) Stopień magistra inżyniera uzyskał dość późno, bo w 27 roku życia. Pamiętać należy, iż Jego szkolne lata, to okres wojny i okupacji. Potem jednak wszystko potoczyło się w szybkim tempie. W wieku 33 lat został doktorem nauk technicznych, w trzy lata później - doktorem habilitowanym. W 42 roku życia uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a mając lat 48 był już profesorem zwyczajnym. Nie byłoby w tym może nic nadzwyczajnego, gdyby nie fakt, iż rzecz działa się w Polsce i w dziedzinie nauk technicznych, gdzie pokonywanie kolejnych szczebli jest mozolną wspinaczką, a osiągnięcie szczytu uwieńczeniem bardzo długiej kariery. Tu trzeba koniecznie wspomnieć o dwóch epizodach z wczesnego okresu, które mogły się zdarzyć tylko komuś wyróżniającemu się i utalentowanemu, a z drugiej - niewątpliwie odcisnęły swój ślad na dalszym rozwoju naukowym Profesora. Myślę tu o trzyletniej pracy, jeszcze w czasie studiów, na stanowisku asystenta i starszego asystenta w Katedrze Matematyki oraz o studiach doktoranckich na Wydziale Nauk Ścisłych Uniwersytetu w Grenoble, uwieńczonych udaną obroną i wyróżnieniem rozprawy doktorskiej.

Drugi epizod - pobyt w Grenoble odegrał w życiu zawodowym prof. Dembickiego jeszcze inną, zupełnie kluczową rolę. Stał się swoistym oknem na świat, wstępem do międzynarodowej kariery naukowej. Dziś jest Profesor postacią znaną w różnych zakątkach świata, wielkim ambasadorem polskiej geotechniki i polskiego budownictwa. Wykładał i prowadził badania w wielu krajach.

- zwrócono uwagę na fakt, że sprawozdanie - mimo swojej szczegółowości - nie zawiera elementów strategii na przyszłość (JM Rektor wyjaśnił, że odpowiednie wnioski w tym zakresie znajdują się w sprawozdaniu z działalności trzyletniej kadencji);
- podkreślono, że sprawozdanie zawiera precyzyjne podsumowanie działalności wymiernej Uczelni i jest bardzo dobrym materiałem do wyciągnięcia wniosków na przyszłość.

● W tajnym głosowaniu Senat przyjął uchwałę (nr XXVIII/170/98/99) w sprawie zatwierdzenia "Sprawozdania Rektora za rok 1998 z działalności Politechniki Śląskiej" przy dwóch głosach "wstrzymujących się".

● W drugim głosowaniu, przy jednym głosie "nie" i dwóch "wstrzymujących się", przyjęto uchwałę (nr XXVIII/171/98/99), w której Senat postanawia "pozytywnie ocenić działalność Rektora Politechniki Śląskiej w 1998 roku" W głosowaniu nie brali udziału JM Rektor i Prorektorzy.

● Na zakończenie tej części obrad JM Rektor podziękował wszystkim za ocenę sprawozdania i swojej działalności oraz zapewnił, że wszystkie uwagi i spostrzeżenia wykorzysta w działalności do końca kadencji. JM Rektor podziękował wszystkim członkom Senatu, pracownikom i studentom oraz Związkowi Zawodowemu i Samorządowi Studenckiemu za dotychczasową współpracę.

Jest profesorem nominowanym w uniwersytetach francuskich w Grenoble, Rouen, Poitiers, Ecole Nationale Supérieure de Mécanique w Nantes, w Institut National des Sciences Appliquées w Lyonie, a także w niemieckim Uniwersytecie w Kassel, w Politechnice Turyńskiej, w Uniwersytecie w Zagrzebiu oraz w australijskim Uniwersytecie Wollongong.

Jest członkiem Rad Redakcyjnych bardzo renomowanych czasopism międzynarodowych, np. wydawanych przez Elsevier "Ground Improvement" oraz "Geotextiles and Membranes".

Międzynarodowy nurt działalności Profesora Dembickiego to także, a może przede wszystkim, kreowanie i przeprowadzenie autentycznej, ścisłej współpracy naukowej między Politechniką Gdańską a czołowymi ośrodkami światowych badań geotechnicznych: Uniwersytetami im. Fouriera w Grenoble i Fridericiana w Karlsruhe oraz Politechniką w Turynie.

(...) Ożywiona wymiana idei i ludzi łączy prowadzony przez Niego zespół z Katedrami i Instytutami Geotechniki Uniwersytetu w Zagrzebiu, Politechnik w Sankt Petersburgu i w Oulu (Finlandia) oraz kilku innych wyższych uczelni. Szczególne bliskie są związki Profesora z środowiskiem akademickim i nauką francuską.

(...) Wielką zasługą Profesora Dembickiego jest powołanie do życia w roku 1978 i organizacja kolokwium francusko-polskich ze stosowanej mechaniki gruntów. Te, odbywające się co 3 lata na przemian we Francji i w Polsce, spotkania naukowe kilkunastoosobowych elit geotechników obu krajów, na których prezentuje się aktualne prace badawcze, nie ustępują poziomem najlepszym sympozjom międzynarodowym.

(...) Z satysfakcją trzeba skonstatować, iż Republika Francuska nie zapomniała Profesorowi Dembickiemu jego zasług dla nauki francuskiej i współpracy międzynarodowej. Nie wielu cudzoziemców może się poszczycić posiadaniem najwyższych odznaczeń akademickich i państwowych takich, jak Kawalerskie i Komandorskie Francuskie Palmy Akademickie, Oficerski Narodowy Order Zasługi Republiki Francuskiej, a w szczególności Kawalerski Order Francuskiej Legii Honorowej. Osobnej wzmianki wymaga nadanie Profesorowi Dembickiemu przez Uniwersytet w Grenoble tytułu doktora honoris causa.

(...) Od 32 lat jest Profesor Dembicki Kierownikiem Katedry Geotechniki Politechniki Gdańskiej. W okresie tym stała się Katedra najpotężniejszym ośrodkiem polskiej geotechniki. Zatrudnia dziś czterech profesorów, trzech doktorów habilitowanych, kilku doktorów. Prowadzi, jako jedyna w kraju, nową specjalność "Geotechnika" na kierunku Hydrotechnika, oraz pierwsze Studium Doktoranckie "Geotechnika w Budownictwie i Ochronie Środowiska". Przewodzi w aktywności publikacyjnej. Jest jednym z lepszych na świecie ośrodków badań modelowych i dysponuje jedynym krajowym specjalistycznym laboratorium badań geosyntetyków "Labosyntec". Rozkwit ten trzeba widzieć jako osobisty sukces Profesora. Profesor był Rektorem Politechniki i Przewodniczącym Kolegium Rektorów Uczelni Wybrzeża Gdańskiego w latach 1984-1987. Wyniesiony na dwa ostatnie stanowiska w drodze demokratycznych wyborów godnie pełnił w niezmiernie trudnych czasach swe obowiązki, zachowując dużą niezależność.

Niezwykle bogata jest działalność organizacyjna i społeczna Profesora poza uczelnią. Z listy stanowisk i funkcji, której przytoczenie zajęło by wiele miejsca, wymienię tylko pięć, szczególnie ważnych i pełnionych aktualnie.

Jest więc obecnie Profesor Dembicki: prezydentem Polskiego Komitetu Geotechniki, członkiem Prezydium International Society for Soil Mechanics and Geotechnical Engineering, członkiem Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych, członkiem Rad Naukowych Instytutu Morskiego w Gdańsku, Instytutu Budownictwa Wodnego PAN w Gdańsku i Generalnej Dyrekcji Budowy Metra.

(...) Dorobek Profesora jest imponujący. Obejmuje on: 24 książki, monografie i skrypty, 132 artykuły naukowe, 107 referatów naukowych, 170 publikacji przeglądowych, naukowo-technicznych i popularyzatorskich.

W sumie daje to 431 prac publikowanych. Są wśród nich bardzo znane książki, takie jak: "Parcie, odpór i nośność gruntu", która doczekała się przekładów na język francuski i chorwacki, czy: "Wybrane zagadnienia fundamentowania budowli hydrotechnicznych", tłumaczona na język chiński. 90 artykułów i referatów naukowych Profesora ukazało się za granicą, w języku francuskim, angielskim, włoskim, niemieckim.

Jego zainteresowania naukowe są bardzo rozległe i dotyczą różnych problemów mechaniki gruntów i geotechniki. Każdy uczony ma jednak obszar badań, który go najbardziej pociąga i w którym jego osiągnięcia są najbardziej spektakularne. W moim mniemaniu, sferę taką stanowi dla Profesora Dembickiego bardzo złożona problematyka nośności granicznej podłoża fundamentów.

(...) Nie sposób przemilczeć ogromnej roli Kandydata w kształceniu kadry naukowej, zarówno w macierzystej uczelni jak i w innych ośrodkach współpracujących. Profesor Dembicki był promotorem aż 23 prac doktorskich, w tym czterech cudzoziemców. Napisał 25 wniosków o nadanie tytułu naukowego, 22 habilitacji i 55 rozpraw doktorskich.

O charakteryzowanym dorobku można by napisać jeszcze wiele. Jego wielostronność i obszerność sprawiają recenzentowi niemałe trudności. Gdyby nawet ograniczyć opinię do suchego wyliczenia Jego prac, pełnionych funkcji i dokonań, powstał by gruby elaborat. Zmusiło to mnie do arbitralnego, niekoniecznie trafnego wyboru zdarzeń. Wiele zapewne ważnych faktów pominąłem. (...)

W tajnym głosowaniu Senat pozytywnie zaopiniował wniosek Politechniki Wrocławskiej dotyczący nadania tytułu doktora honoris causa prof. E. DEMBICKIEMU. Uchwałę przyjęto jednomyślnie.

■ Sprawę wysokości narzutu na działalność dydaktyczną zreferował Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju prof. J. CHOJCAN.

Po konsultacjach z Senacką Komisją ds. Budżetu i Finansów Prorektor zaproponował, aby wysokość narzutu utrzymać na poziomie zeszłorocznym, tj. 13%.

W dyskusji prof. J. BENDKOWSKI wyraził wątpliwość czy Senat musi głosować w sprawie, która mieści się w kategoriach ekonomicznych i jest wynikiem obliczenia ewidentnych kosztów. Propozycję poparł JM Rektor. Wobec braku sprzeciwu, Senat przyjął do wiadomości zaproponowaną przez Prorektora wysokość narzutu na działalność dydaktyczną.

■ Na wniosek JM Rektora Senat powołał profesora Adolfa MACIEJNEGO (37 "tak", 1 "nie", 0 "wstrz.") na recenzenta wniosku AGH w Krakowie w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa profesorowi Romanowi PAMPUCHOWI.

■ W następnym punkcie Prorektor ds. Nauki prof. R. SOSNOWSKI zreferował sprawę nadania tytułu doktora honoris causa Politechniki Śląskiej profesorowi Adolfowi MACIEJNEMU.

Prorektor przypomniał, że Senat na posiedzeniu w dniu 21 stycznia br. upoważnił JM Rektora do zwrócenia się do Senatów AGH w Krakowie, Politechniki Warszawskiej i Politechni-

ki Częstochowskiej z prośbą o zaopiniowanie wniosku w tej sprawie, powołując jednocześnie na promotora przewodu prof. dra hab.inż. Marka HETMAŃCZYKA. Wszystkie Senaty nadały stosowne opinie, których treść odczytał Prorektor. W imieniu Senatów opinie opracowali:

- prof. zw. dr hab. Jerzy W. WYRZYKOWSKI z Wydziału Inżynierii Materiałowej Pol. Warszawskiej,
- prof. dr hab.inż. Marek BLICHARSKI z Wydziału Metalurgii i Inżynierii Materiałowej AGH,
- prof. dr inż. Leopold JEZIORSKI z Instytutu Inżynierii Materiałowej Pol. Częstochowskiej.

W tajnym głosowaniu Senat podjął uchwałę (nr XXVIII/168/98/99), w której postanawia:

"Nadać tytuł DOKTORA HONORIS CAUSA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ Panu Profesorowi Adolfowi MACIEJNEMU za wybitny wkład w rozwój teorii kruchości materiałów oraz stworzenie strukturalnych podstaw rozwoju nowoczesnych materiałów żarowytrzymałych".

JM Rektor powiadomił, że uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa Profesorowi A. Maciejnemu odbędzie się 24 maja br.

O dokonaniach Pana Profesora, kolejnego doktora honoris causa Politechniki Śląskiej, napiszemy w majowym wydaniu Z ŻYCIA...

■ Przedstawiono następnie dwa wnioski w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony w Instytucie Elektroniki:

- dra hab.inż. Edwarda HRYNKIEWICZA
- dra hab.inż. Jerzego RUTKOWSKIEGO

Wnioski zreferował Dziekan prof. St. KOZIELSKI, a opinię Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej wyraził - w imieniu Komisji - Prorektor prof. J. CHOJCAN.

Dr hab.inż. E. Hrynkiewicz (doktorat - 1978 r., habilitacja - 1992 r.) po ukończeniu studiów na Wydziale Automatyki Pol.Śl. w 1971 r. rozpoczął pracę w Instytucie Konstrukcji i Technologii Urządzeń Automatyki i Elektroniki, a po reorganizacji Wydziału w 1974 r. został przeniesiony do Instytutu Elektroniki, gdzie nadal pracuje. W 1994 r. został mianowany na pięć lat

na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Jego zainteresowania naukowe obejmują zagadnienia dotyczące metod analizy i projektowania urządzeń cyfrowych, a w szczególności układów i systemów programowalnych. W swoim dorobku po habilitacji ma 31 prac opublikowanych, w tym 7 samodzielnych. Jest promotorem jednego zakończonego i trzech w toku przewodów doktorskich. Ponadto opiekuje się siedmioma słuchaczami studium doktoranckiego. Był recenzentem czterech rozpraw doktorskich i dwóch habilitacyjnych oraz wielu prac nadsyłanych na konferencje krajowe i międzynarodowe. Opracował siedem recenzji wydawniczych w tym dla takich wydawnictw jak WNT i WKiŁ. Zorganizował od podstaw dwa laboratoria. W latach 1982-84 pełnił funkcję kierownika Zakładu Mikroprocesorów, a od 1994 r. jest zastępcą dyrektora ds. nauki Instytutu Elektroniki. Jest członkiem Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich, Komisji Elektroniki przy Śląskim Oddziale PAN i członkiem polskiej sekcji IEEE. Jest pomysłodawcą i pierwszym organizatorem międzynarodowej konferencji Design and Diagnostic Electronic Circuits and Systems. Współpracuje z kilkoma ośrodkami zagranicznymi.

Dr hab.inż. J. Rutkowski (doktorat - 1978 r., habilitacja - 1992 r.) po ukończeniu studiów na Wydziale Automatyki Pol.Śl. w 1970 r. rozpoczął pracę w Katedrze Teorii Przesyłu Sygnałów, późniejszym Zakładzie Teorii Obwodów i Sygnałów Instytutu Elektroniki. W 1994 r. został mianowany na pięć lat na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Jego zainteresowania naukowe obejmują problematykę wspomaganego komputerowo projektowania i testowania analogowych układów elektronicznych. W swoim dorobku publikacyjnym po habilitacji ma 21 prac, w tym 14 samodzielnych. Jest promotorem jednego zakończonego przewodu doktorskiego i opiekunem naukowym siedmiu uczestników studium doktoranckiego. Był recenzentem trzech prac doktorskich oraz wielu prac nadsyłanych na konferencje krajowe i międzynarodowe. Od 1995 r. pełni funkcję kierownika zakładu Teorii Obwodów i Sygnałów. Zorganizował studium doktoranckie (1994) i jest jego kierownikiem. Współpracuje z University of York pod patronatem British Council oraz - w ramach programu SOKRATES - nawiązał współpracę z uczelniami brytyjskimi.

Senat zaopiniował obydwie wnioski pozytywnie takim samym stosunkiem głosów ("36 "tak", 0 "nie", 2 "wstrz.").

■ **JM Rektor nawiązał do swoich wcześniejszych wystąpień na posiedzeniach Senatu (w styczniu i lutym br.), dotyczących ŚASK i działalności Centrum Komputerowego, oraz odczytał uchwałę Rady Założycielskiej ŚASK z dnia 30 marca br., w której zobowiązuje się Jednostkę Wiodącą do wyłączenia z Centrum Komputerowego Politechniki Śląskiej Ośrodka Informatycznego Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej jako osobnej jednostki dla celów jedynie naukowych.** Po odpowiedniej argumentacji JM Rektor zaproponował podjęcie przez Senat uchwały, dotyczącej stanowiska w wyrażonej kwestii. JM Rektor poinformował również o decyzji Przewodniczącego KBN przyznającej środki na SPUB-MAN na dofinansowanie w 1999 roku kosztów utrzymania i użytkowania sieci oraz o tym, że na odbywających się targach informatycznych POLMAN'99 Przewodniczący KBN przyznał narody 5 Jednostkom Wiodącym sieci MAN, w tym Politechnice Śląskiej, za opracowanie usług szerokopasmowych w sieci POL-34 w kategorii za najciekawszy produkt jednostek naukowych na tej

wystawie (szerzej o nagrodzie piszemy w innym miejscu).

Po dyskusji (prof. J. BENDKOWSKI, prof. B. POCHOPIEŃ, prof. R. GESSING, prof. J. KAŹMIERCZAK, prof. W. CHOLEWA i prof. J. CHOJCAN) Senat w głosowaniu jawnym, przy jednym głosie "wstrzymującym się", podjął uchwałę dotyczącą stanowiska w sprawie uchwały Rady Założycielskiej ŚASK z dnia 30 marca br. W uchwale stwierdza się m.in. że "Senat Politechniki Śląskiej nie znajduje uzasadnienia realizacji uchwały Rady Założycielskiej ŚASK, zobowiązującej Jednostkę Wiodącą do wyłączenia z Centrum Komputerowego Politechniki Śląskiej Ośrodka Informatycznego ŚASK jako osobnej jednostki dla celów jedynie naukowych".

■ **W sprawach bieżących i wolnych wnioskach wypowiedzieli się:**

● JM Rektor prof. B. POCHOPIEŃ odczytał list od prof. J. Gawrońskiego, w którym wyraża w imieniu Rodziny Profesora W.M. Sakwy, Komitetu Honorowego i Organizacyjnego oraz

Stowarzyszenia Wychowanków serdeczne podziękowania za wszystko, co Władze Uczelni uczyniły dla sprawy uroczystości odsłonięcia tablic pamiątkowych Profesora W.M. Sakwy.

- JM Rektor zaprosił na uroczystą promocję doktorów (22 maja br., godz. 11.00), na nadzwyczajne posiedzenie Senatu w związku z nadaniem tytułu doktora honoris causa profesorowi A. Maciejnemu (24 maja br., godz. 11.00) oraz na wręczenie odznaczeń "Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej (24 maja br., godz. 18.00).

- Prorektor prof. W. ZIELIŃSKI poinformował o odbytej (19-20.04.br.) Konferencji Prorektorów ds. Kształcenia w Akademickich Uczelniach Technicznych, na której omawiano sprawy akredytacji, dokonano oceny jakości kształcenia oraz przedstawiono projekt nowego prawa o szkolnictwie wyższym.

- Prof. J. KAŻMIERCZAK poinformował o spotkaniu w Sejmie (20.04.br.) zorganizowanym z inicjatywy Prezydium Sejmowej Komisji ds. Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Polskiego Komitetu ds. UNESCO i dotyczącym modelu szkolnictwa wyższego w XXI wieku. JM Rektor zapewnił, że materiały z tego spotkania zostaną powielone i przekazane wydziałom.

- Prof. J. SUŁKOWSKI przedstawił informację z działalności RG Sz.W. w zakresie regulacji prawnej szkolnictwa wyższego.

KRONIKA REKTORSKA

- W dniu 10 kwietnia br. JM Rektor i Prorektorzy uczestniczyli w uroczystościach związanych z odsłonięciem płyt pamiątkowych Profesora Wacława Michała Sakwy na Wydziale Mechanicznym Technologicznym i w Katedrze Odlewnictwa Politechniki Śląskiej.

- W dniu 12 kwietnia br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ w obecności Prorektorów, Dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki oraz zaproszonych gości dokonał otwarcia Stacji Kontroli Pojazdów Politechniki Śląskiej zlokalizowanej w Gliwicach przy ul. Towarowej

5 w Zakładzie Doświadczalno-Diagnostycznym Silników Spalinowych.

- 14 kwietnia br. odbyło się spotkanie pełnomocników dziekanów ds. wdrożenia systemu punktowego w Uczelni. Omówiono aktualny stan prac na poszczególnych wydziałach w kontekście uchwały Senatu o wprowadzeniu systemu punktowego w elastycznym systemie studiów. Spotkanie prowadził Prorektor W. ZIELIŃSKI

- 17 kwietnia br. odbyło się uroczyste zakończenie Studium Podyplomowego "HIGIENA I BEZPIECZEŃSTWO PRACY", które zorganizowała nasza Uczelnia przy współpracy Instytutu Medycyny Pracy w Sosnowcu i Amerykańskiego Towarzystwa Higienistów Przemysłowych (AIHA). W uroczystości wzięli udział Prezydent AIHA prof. J.C. ROCK, Dyrektor Zarządzający AIHA dr O.G. BANKS oraz A. NOWAKOWSKI - kierownik projektów współpracy z Polską, ze strony Uczelni - Prorektor W. ZIELIŃSKI oraz kierownik Studium dr hab.inż. Z. POPIOŁEK prof. Pol.Śl.

WYBORY '99

Zgodnie z harmonogramem przewidzianym w "Ordynacji wyborczej organów kolegialnych i jednoosobowych Uczelni" w dniach od 12 do 16 kwietnia Uczelniana Komisja Wyborcza przyjmowała zgłoszenia kandydatów na Rektora.

Zgłoszenia mogły być dokonywane tylko przez elektorów Uczelnianego Kolegium Elektorów. Zgłoszono dwóch kandydatów, tj.:

dra hab.inż. Bolesława POCHOPIENIA,
prof. nzw. w Pol.Śl., obecnego Rektora i

prof. dra hab.inż. Wilibalda WINKLERA,
obecnie Wiceministra EN i Rektora w dwóch kadencjach 1990-93 oraz 1993-96.

Drugi Kandydat nie wyraził zgody na kandydowanie i w tej sytuacji jedynym Kandydatem na Rektora Politechniki Śląskiej w kadencji 1999-2002 został prof. Bolesław POCHOPIEŃ. Wybory Rektora przez Uczelniane Kolegium Elektorów odbędą się w dniu 20 maja br., natomiast wybory Prorektorów tydzień później. Nowych Dziekanów powinniśmy wybrać w terminie do 9 czerwca, a Prodziekanów - do 18 czerwca br.

DOKTORAT HONORIS CAUSA Uniwersytetu w Ruse dla profesora Leszka A. DOBRZAŃSKIEGO

15 kwietnia br. w Uniwersytecie w Ruse (Bułgaria) odbyła się uroczystość nadania godności doktora honoris causa prof. dr hab. inż. Leszkowi Adamowi Dobrzańskiemu, dyrektorowi Instytutu Materiałów Inżynierskich i Biomedycznych Wydziału Mechanicznego Technologicznego Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Podczas uroczystości Rektor Uniwersytetu w Ruse prof. Boris TOMOV wygłosił laudację, której treść publikujemy niżej w całości.

LAUDACJA z okazji nadania godności DOCTORA HONORIS CAUSA Uniwersytetu w Ruse prof. dr hab. inż. Leszkowi Adamowi Dobrzańskiemu

Po raz pierwszy spotkałem profesora nauk technicznych Leszka Adama Dobrzańskiego podczas konferencji "Advances in Materials and Processing Technologies AMPT'95 w Dublin City University w Irlandii. Profesor Dobrzański zwrócił moją uwagę sposobem w jaki przewodniczył sesji naukowej podczas konferencji. Po sesji przedstawiłem się profesorowi i wtedy nastąpiło kolejne odkrycie: on potrafi nie tylko w fantastyczny sposób prowadzić sesję, lecz także nawiązuje z łatwością

kontakty, odkrywając swoją uprzejmą, delikatną i mądrą osobowość. Od sierpnia 1995 roku aż do chwili obecnej trwa bez zakłóceń moja bliska i owocna współpraca z profesorem Dobrzańskim. Profesor Dobrzański urodził się w Gliwicach w Polsce i ukończył studia wyższe na Politechnice Śląskiej 28 lat temu. Przebył typową drogą rozwoju osobowego i naukowego. Rozpoczął swoją pracę jako asystent w Instytucie Metaloznawstwa i Spawalnictwa Politechniki Śląskiej w Gliwicach i ciężko pracując i z pasją osiągnął stanowisko profesora tytularnego, kierującego Instytutem Materiałów Inżynierskich i Biomedycznych. Chociaż rozpoczynał swą karierę naukową w zakresie wysokostopowych stali narzędziowych i skrawających, w którym prowadził wiele badań i prac stosowanych, jego zainteresowania naukowe są znacznie szersze i w rzeczywistości zajmuje się szerokim zakresem problemów badawczych z dziedziny nauki o materiałach i ich technologii. Warto przypomnieć niektóre zagadnienia, nad którymi pracuje wraz ze współpracownikami z Instytutu, którym kieruje:

- cienkie warstwy naporowane próżniowo w wysokich i niskich temperaturach o wysokiej lub bardzo wysokiej odporności na ścieranie,
- umocnienie plastyczne i cieploplastyczne stali niskowęglowych, niskostopowych i narzędziowych,
- opracowanie stopów odpornych na pełzanie stosowanych w budowie maszyn energetycznych,
- opracowanie materiałów o specjalnych własnościach fizycznych stosowanych do celów medycznych,
- zastosowanie technik komputerowych w doborze materiałów i modelowanie ich struktury i własności

i wiele innych zagadnień z dziedziny nauki o materiałach i ich przetwarzania.

Jest całkiem naturalnym, że jest autorem i współautorem ponad 200 artykułów opublikowanych w prestiżowych polskich i zagranicznych czasopismach. Brał udział w ponad 100 międzynarodowych konferencjach naukowych, zapraszany jako gość honorowy. Obecność jego nazwiska pod tytułem publikacji jest gwarancją dobrej roboty. Sześć lat temu prof. Dobrzański po raz pierwszy zorganizował konferencję naukową "Achievements in Mechanical and Materials Engineering", która odbywa się co roku w Polsce, zwykle na początku grudnia. Dwukrotnie miałem możliwość uczestniczenia w tej konferencji i mogę powiedzieć, że rzadko można brać udział w konferencji zarówno tak dobrze zorganizowanej jak i odwiedzanej przez tak wielu wybitnych naukowców całego świata. Warto zauważyć, że prof. Dobrzański podczas konferencji jest otoczony przez doktorantów gotowych mu pomóc, zawsze do usług, zawsze pod ręką. Kiedy uczestniczy w konferencji zagranicznej, zwykle towarzyszy mu dwoje lub troje współpracowników, których uczy sztuki przedstawiania referatów i udzielania odpowiedzi na pytania zadawane przez publiczność. Dla najlepszych asystentów udaje mu się organizować staże zagraniczne i niektórzy z nich spędzają od miesiąca do pół roku w renomowanych uniwersytetach we Włoszech, Hiszpanii, Brazylii, Kanadzie, Francji i kilku innych państwach. Co więcej, dwaj z jego wychowanków odbywają studia podoktoranckie w Kanadzie i Portugalii. Typową cechą jego charakteru jest troska o młodych ludzi i jest naturalne, że ci młodzi ludzie zwracają się do niego po imieniu, lecz zawsze z należytym szacunkiem.

Prof. Dobrzański jest także poważanym recenzentem i opiniodawcą wielu publikacji. Liczba opiniowanych zagranicznych artykułów w czasopismach naukowych przekracza 25. Uznanie jego wkładu naukowego jest fakt, że został zaproszony do redagowania kilku specjalnych zesztytów "the Journal of Materials Processing Technology".

Trudno powiedzieć co zasługuje na większą pochwałę - jego praca badawcza czy dydaktyczna. Od początku swojej kariery naukowej prof. Dobrzański poświęca dużo uwagi procesowi dydaktycznemu. Jest autorem i współautorem 17 książek i podręczników wydanych przez różne wydawnictwa i 13 opublikowanych przez Politechnikę Śląską. Jego osiągnięcia w pracy dydaktycznej są zauważane przez Kierownictwo Uczelni i odpowiednio uhonorowane akademickimi nagrodami i odznakami. Jednym z bardzo dobrych wyników jego pracy dydaktycznej jest podręcznik "Metaloznawstwo z podstawami nauki o materiałach", który spotkał się z ciepłym przyjęciem przez studentów i specjalistów. Także książki "Metaloznawstwo materiałów narzędziowych" i "Leksykon materiałów inżynierskich" wzbudziły zainteresowanie nie tylko środowisk uniwersyteckich, a także przyniosły wiele nagród i uznanie na szczeblu krajowym.

W celu poprawy warunków pracy dydaktycznej i podniesienia jakości nauczania w Instytucie, prof. Dobrzański zainicjował 3 projekty TEMPUS i jeden CEEPUS. Drugi z nich obejmuje współpracę z Uniwersytetem w Ruse. Dzięki jego inicjatywie jesteśmy pierwszym bułgarskim uniwersytetem, który przyłączył się do projektu CEEPUS. Projekt prowadzony przez profesora początkowo skupiał pięciu partnerów, a teraz łączy wysiłki jedenastu uniwersytetów środkowo- i wschodnioeuropejskich. W zeszłym roku projekt zyskał uznanie Komisji Europejskiej i został oceniony jako jeden z najlepszych projektów pod względem organizacji i osiągniętych rezultatów. W ramach tego

projektu CEEPUS ośmiu profesorów i piętnastu studentów z Uniwersytetu w Ruse odwiedziło współpracujące instytucje w sześciu krajach. Kontakty naukowe między Katedrą Nauki o Materiałach i Technologii Procesów Materiałowych Uniwersytetu w Ruse a Instytutem Materiałów Inżynierskich i Biomedycznych Politechniki Śląskiej wydają się przynosić pozytywne rezultaty. Podczas dorocznej sesji Komitetu Sterującego projektu prof. Dobrzański zorganizował warsztaty nt. "Rozwój, badanie i przetwórstwo materiałów funkcjonalnych, konstrukcyjnych i narzędziowych", w którym uczestniczyli profesorowie i studenci z Instytutu. Te warsztaty są najlepszym przykładem kreatywnej atmosfery, która moim zdaniem jest typową cechą działalności akademickiej prof. Dobrzańskiego. Prof. Dobrzański został odznaczony różnymi honorowymi odznakami: dziesięć razy otrzymał nagrody Rektora za pracę dydaktyczną, kilka razy za pracę badawczą, władze państwowe także oceniły jego mistrzostwo i wkład we współpracę z przemysłem i wdrożenie opracowań i wyróżniły go Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi oraz Nagrodami I-go i II-go stopnia Ministerstwa Edukacji za osiągnięcia dydaktyczne i badawcze. Jestem dumny, że w wyniku decyzji Senatu Uniwersytetu w Ruse o nadaniu honorowego tytułu

doktora honoris causa doceniono nie tylko znaczące osiągnięcia naukowe i dydaktyczne prof. L. A. Dobrzańskiego, lecz także Jego humanistyczną i przyjacielską postawę w stosunku do społeczności Uniwersytetu w Ruse i Bułgarii.

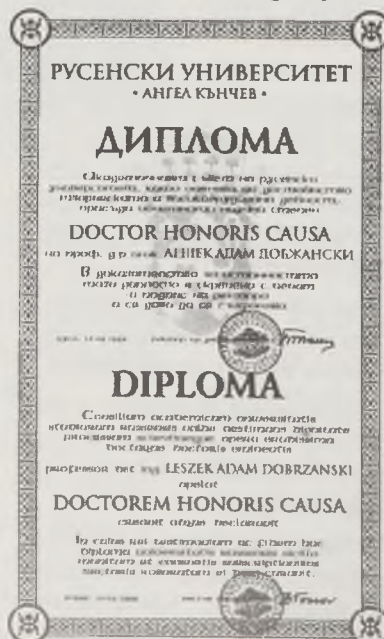
Na mocy nadanych mi uprawnień i zgodnie z decyzją Senatu ogłaszam profesora Leszka Adama Dobrzańskiego DOKTOREM HONORIS CAUSA - teraz i na wieki!

Wystąpienie okolicznościowe, które przedstawiamy niżej z niewielkimi skrótami, wygłosił podczas uroczystości w Uniwersytecie w Ruse prof. L.A. Dobrzański.

Stoję przed Państwem pełen wzruszenia i wdzięczności za nadanie mi najwyższego tytułu i dostojęstwa akademickiego jakim rozporządza Uniwersytet (...)

Kilka lat temu, w licznych moich podróżach naukowych, los zetknął mnie z człowiekiem o wielkiej osobowości, do którego odnoszę się z ogromną estymą, uznanym i szanowanym przez liczne środowiska naukowe w Europie i na świecie, profesorem Borysem Tomovem, który już nie pierwszą kadencję kieruje Uniwersytetem w Ruse. Nadane mi, bardzo wysokie wyróżnienie jest tym cenniejsze dla mnie, że honorowym promotorem w tym postępowaniu jest właśnie osobiście Jego Magnificencja Rektor. Na Jego ręce oraz Wysokiemu Senatowi składam serdeczne podziękowanie za tak wysoką ocenę moich dotychczasowych dokonań.

W tak ważnym dla mnie dniu radością swą dzielę się z obecnym wśród nas mym Mistrzem i Nauczycielem, Panem Profesorem Janem Adamczykiem, który uczył mnie, gdy byłem studentem, promował mą pracę doktorską, opiniował pracę habilitacyjną, wniosł o tytuł naukowy profesora, a także wnioski awansowe na stanowisko docenta, profesora nadzwyczajnego i zwyczajnego, jak również przy dzisiejszej, tak ważnej okazji, zaprezentował mą sylwetkę naukową. Składam Mu hołd i najgłębsze podziękowanie za udzieloną mi pomoc w kształ-

towaniu własnej osobowości naukowej, zawsze cenne i szczerze rady, ponad ćwierćwieczną bezinteresowną współpracę oraz przyjaźń jaką mnie obdarza.

W dniu dzisiejszym z najwyższą atencją i miłością wspominam mych nieżyjących od kilku lat Rodziców śp. Krystynę i śp. Bolesława Dobrzańskich, którzy nie bez wyrzeczeń, wychowali mnie wraz z dwójką Rodzeństwa, w poszanowaniu dla najcenniejszych rzymsko-katolickich wartości moralnych oraz w tolerancji i miłości do innych ludzi, w tym także o innych przekonaniach, pochodzeniu, narodowości lub rasie, w szacunku dla prawdy i umiłowaniu wolności oraz w przekonaniu, że należy aktywnie i ze społecznikowską pasją działać i pracować, kształtując los własny i najbliższych, swego otoczenia oraz współpracowników. Do najcenniejszych wartości wyniesionych z mego Domu Rodzinnego należy także duma z przynależności do Narodu Polskiego oraz świadomość utożsamiania się z cywilizacją europejską, szacunek dla prawdy historycznej i umiłowanie tradycji, przy równoczesnym stałym dążeniu do postępu i nowoczesności, jak również wysokie poczucie godności osobistej, wyczulenie na ludzką krzywdę i szlachectwo ducha, jako jedyna możliwa do zaakceptowania współcześnie forma potwierdzenia ciągłości pochodzenia własnego Rodu i nazwiska.

Dziękuję obecnej tu ukochanej Żonie Teresie oraz najdroższym Dzieciom - córkom Marzenie i Annie - już dorosłym oraz dorastającemu Synowi Lechowi, za miłość i wyrozumiałość, dzięki którym mogłem w pełni zrealizować swe zawodowe i naukowe poczynania, wymagające nie raz długotrwałej nieobecności w domu oraz zwykle codziennej kilkunastogodzinnej pracy.

Wdzięczny jestem swej Alma Mater - Politechnice Śląskiej za to, że mnie ukształtowała jako uczzonego i stworzyła warunki do rozwoju naukowego. Podziękowania te kieruję do moich profesorów i nauczycieli, z których wie-

lu już odeszło, do kolegów profesorów zarówno z gliwickiej Uczelni jak i wielu innych polskich ośrodków akademickich, z którymi współpracuję na co dzień.

Podziękowania składam zwłaszcza najmłodszym moim współpracownikom i studentom, dzięki którym codziennie spostrzegam, że ma praca ma sens i którzy przynoszą mi tak wiele satysfakcji. Wzorowo i w tak liczonym gronie wykonują swe prace doktorskie we współpracy ze mną oraz wiele innych prac naukowych i dydaktycznych, które bez ich udziału nie mogłyby być zrealizowane. Brać studencka, z którą mam tak liczne i serdeczne kontakty, prowadząc główne wykłady na kilku Wydziałach Politechniki Śląskiej oraz kierując kilkoma grupami specjalizacyjnymi na wszystkich typach i rodzajach studiów, mobilizuje mnie do codziennego doskonalenia umiejętności dydaktycznych, a tylko jej wymaganiom zawdzięczam opracowanie mych podręczników i książek. Niezwykle inspirujące są kontakty z liczną już przecież grupą ponad dwustu dyplomatów, którzy współpracowali ze mną i nadal to czynią, wykonując prace dyplomowe, szczególnie zaś z tymi, którzy uzyskując najlepsze wyniki, studia odbywają według indywidualnych programów.

Bardzo dużo zawdzięczam wielu profesorom ze wszystkich kontynentów, którzy obdarzyli mnie przyjaźnią, na bieżąco ze mną współpracując zarówno w organizacji licznych międzynarodowych konferencji naukowych, kreowaniu nowych idei naukowych i dydaktycznych w ramach wspólnych projektów oraz w ramach staży naukowych współuczestnicząc w wychowaniu nowych pokoleń naukowców. Z przyjemnością mogę stwierdzić, że na mej dotychczasowej drodze życiowej dane mi było spotkać aż tak wiele znakomitości naukowych. Dziękuję zwłaszcza tym, którzy dziś dzielają się z radością i przybyli tu osobiście lub przekazali tak życiowe dla mnie opinie i życzenia.

Dziękuję również wszystkim Państwu, którzy uczestniczycie w dzisiejszej uroczystości.

Wdzięczny jestem Opatrzności Boskiej, że w ciągu dotychczasowego życia w dobrym zdrowiu, przy miłości najbliższych oraz sympatii i zrozumieniu otoczenia, miałem szansę dokonać czegoś wartościowego.

Z okazji nadania tytułu doktora honoris causa 27 kwietnia w sali Rady Wydziału Mechanicznego Technologicznego Politechniki Śląskiej w Gliwicach odbyła się Sesja Naukowa, którą zaszczylicili swoją obecnością przedstawiciele środowisk naukowych z kraju, w tym koledzy i współpracownicy Profesora z naszej Uczelni.

Prof. L.A. Dobrzański otrzymał 120 listów gratulacyjnych z 22 następujących krajów: Argentyna (1), Australia (1), Brazylia (2), Bułgaria (2), Chiny (1), Czechy (3), Finlandia (2), Francja (1), Holandia (1), Hiszpania (1), Irlandia (1), Japonia (1), Kanada (2), Niemcy (1), Norwegia (1), Polska (85), Rumunia (2), Słowacja (1), Słowenia (3), Ukraina (1), Wielka Brytania (3), Włochy (4). Gratulacje przesłali m.in.: Minister Edukacji Narodowej prof. Mirosław Handke, Ambasador Republiki Bułgarii w Polsce p. Aleksander Jordanov, Biskup Pomocniczy Diecezji Gliwickiej Ks. bp. Gerard Kusz, Prezydent Miasta Gliwice prof. Zygmunt Frankiewicz i JM Rektor Politechniki Śląskiej prof. Bolesław Pochopień.

Ukazała się również książka w wersji polsko-angielskiej pt. DOCTOR HONORIS CAUSA UNIVERSITATIS RUSSENSIS PROFESSOR LESZEK ADAM DOBRZAŃSKI, bogato ilustrowana, zawierająca m.in. laudację prof. Borisa Tomova, sylwetkę naukową Profesora i Jego wystąpienie okolicznościowe w Uniwersytecie w Ruse oraz listy gratulacyjne i kilka prac naukowych Profesora nt. "The role of materials selection in the design and manufacturing processes of contemporary products and their elements".

STOPNIE NAUKOWE

■ Habilitacja

Stopień doktora habilitowanego w zakresie automatyki i robotyki uzyskał **dr inż. Wiesław KOTARSKI** (ur. 19.07.1949 r. w Chorzowie) z Uniwersytetu Śląskiego; uchwała RAu - 15.12.98 r., zatwierdzenie przez CK ds.TNiSN - 29.03.99 r.

■ Doktoraty

Stopień doktora nauk technicznych uzyskali:

- **mgr inż. arch. Jerzy CIBIS** (ur. 31.12.1961 r. w Raciborzu) z Katedry Projektowania Architektonicznego i Urbanistycznego Pol.Śl.; temat pracy - "Aktywizacja centralnych kwartałów miejskich - problematyka i uwarunkowania", promotor - dr hab.inż.arch. Janina Klemens prof. nzw. w Pol.Śl., RAr - 7.04.99 r.
- **mgr inż. arch. Michał TOMANEK** (ur. 19.03.1961 r. w Siemianowicach Śl.) z Katedry Projektowania Architektonicznego i Urbanistycznego Pol.Śl.; temat pracy - "Stan i prognoza czasowego budownictwa modułowego", promotor - prof. dr inż.arch. Wiktor Jackiewicz, RAr - 7.04.99 r.
- **mgr inż. Jan MACHNIEWSKI** (ur. 24.05.1964 r. w Krośnie) z Instytutu Elektroniki Pol.Śl.; temat pracy - "Wykorzystanie analizy wrażliwościowej do diagnostyki analogowych układów elektronicznych", promotor - dr hab.inż. Jerzy Rutkowski prof. nzw. w Pol.Śl., RAu - 13.04.99 r.
- **mgr inż. Andrzej KIELBUS** (ur. 19.12.1969 r. w Chorzowie) z Katedry Nauki o Materiałach Pol.Śl.; temat pracy - "Materiałoznawcze podstawy prognozowania trwa-

łości walczaków kotłów parowych po długotrwałej eksploatacji", promotor - dr hab.inż. Adam Hernas prof. nzw. w Pol.Śl., RM - 20.04.99 r., z wyróżnieniem

- **mgr inż. Jerzy KROPKA** (ur. 14.07.1949 r. w Zebrzydowicach) z Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Katowicach; temat pracy - "Grafy wiązań i grafy hybrydowe w modelowaniu i badaniu układów technicznych", promotor - dr hab.inż. Jerzy Świder prof. nzw. w Pol.Śl., RIE - 23.04.99 r.
- **mgr inż. Krzysztof PIKOŃ** (ur. 19.03.1969 r. w Bytomiu) z Katedry Technologii i Urządzeń Zagospodarowania Odpadów Pol. Śl.; temat pracy - "Wpływ zawartości metali ciężkich na uciążliwość paliw z odpadów", promotor - dr hab.inż. Jan Nadziakiewicz prof. nzw. w Pol. Śl. - RIE - 23.04.99 r.
- **mgr inż. Andrzej KOSZOREK** (ur. 2.01.1954 r. w Katowicach) z Katedry Technologii Chemicznej Węgla i Ropy Naftowej Pol. Śl.; temat pracy - "Tworzenie się chlorków nielotnych w warunkach koksowania wsadu węglowego", promotor - dr hab. inż. Andrzej Mianowski prof. nzw. w Pol.Śl., RCh - 21.04.99 r.
- **mgr inż. Tomasz MATYJA** (ur. 5.10.1961 r. w Katowicach) z Instytutu Transportu Pol.Śl.; temat pracy - "Wytrzymałość kół zębatach z nasadzonymi wieńcami z uwzględnieniem zjawiska poślizgu sprężystego", promotor - dr hab.inż. Andrzej Wilk prof. nzw. w Pol.Śl., RM - 27.04.99 r., z wyróżnieniem

Sprostowanie

W poprzednim numerze Z ŻYCIA... podano błędnie, że mgr inż. Michał PASTUSZKA uzyskał stopień doktora nauk technicznych z wyróżnieniem. **Powinno być bez wyróżnienia.** Za pomyłkę przeprasza Dział Spraw Osobowych Nauczycieli Akademickich.

DYDAKTYKA

SZCZEGÓŁOWE ZASADY I TRYB POSTĘPOWANIA KWALIFIKACYJNEGO PRZY PRZYJĘCIU NA I ROK STUDIÓW W POLITECHNICE ŚLĄSKIEJ W ROKU AKADEMICKIM 1999/2000

1. Zasady doboru kandydatów na poszczególne kierunki studiów określają Uchwały Nr XXIII/135/98/99 oraz Nr XXIII/136/98/99 Senatu Politechniki Śląskiej z dnia 30 listopada 1998 roku.
2. Sprawdzian z uzdolnień architektonicznych na studia dzienne i wieczorowe odbędzie się w dniach:
 - 17 czerwca 1999 r., 9⁰⁰-12⁰⁰ i 14⁰⁰-17⁰⁰ (dzienne i wieczorowe)
 - 18 czerwca 1999 r., 9⁰⁰-12⁰⁰ (dzienne)
 Sprawdzian ma na celu zbadanie za pomocą odpowiedzi pisemnych i technik plastycznych (np. rysunku, malarstwa, rzeźby, modelowania itp.):
 - a) umiejętności odtwarzania obserwowanego otoczenia,
 - b) umiejętności komponowania elementów płaskich i przestrzennych,

- c) pamięci wzrokowej i wyobraźni przestrzennej,
- d) umiejętności myślenia technicznego,
- e) wiadomości o architekturze.

Maksymalna ocena jaką może uzyskać kandydat na studia dzienne wynosi 150 punktów, a na studia wieczorowe 100 punktów.

Liczba uzyskanych punktów decyduje o miejscu zajętym na liście konkursowej.

3. Sprawdziany z matematyki, fizyki, chemii i języków obcych odbędą się na odpowiednich wydziałach w dniach:

- 30 czerwca 1999 r. - matematyka 9⁰⁰-12⁰⁰ (180 min.)
- 1 lipca 1999 r. - fizyka, chemia 9⁰⁰-12⁰⁰ (180 min.)
- język obcy 9⁰⁰-10³⁰ (90 min.)

Sprawdziany z matematyki, fizyki i chemii obejmują po 10 zadań, za rozwiązanie których kandydat może uzyskać maksymalnie 50 punktów z danego przedmiotu.

Sprawdzian z języka obcego składa się z 5 zadań, za rozwiązanie których kandydat może uzyskać maksymalnie 30 punktów.

Rozmowy kwalifikacyjne na studia wieczorowe odbędą się w dniach:

2 lipca 1999 r. (godz. 9⁰⁰), zgodnie z harmonogramem ustalonym na wydziale.

Maksymalną liczbę punktów, jaką może uzyskać kandydat w ramach rozmowy kwalifikacyjnej ustala Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna.

- 4. Kandydaci korzystający z uprawnień sformułowanych w Uchwale Nr XXIII/136/98/99 Senatu Politechniki Śląskiej z dnia 30 listopada 1998 r. są zwolnieni ze sprawdzianu z odpowiedniego przedmiotu, otrzymując maksymalną liczbę punktów, a na kierunkach gdzie odbywają się rozmowy kwalifikacyjne są przyjmowani w pierwszej kolejności.
- 5. Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadzają Wydziałowe Komisje Rekrutacyjne powołane przez Dziekana. Z przebiegu postępowania kwalifikacyjnego każdego kandydata sporządza się protokół, wypełniając str. 4 - podania kandydata.
- 6. Po zakończeniu postępowania kwalifikacyjnego Wydziałowe Komisje Rekrutacyjne przedstawiają Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej oddzielnie dla poszczególnych rodzajów studiów:
 - protokół z postępowania kwalifikacyjnego kandydatów, w kolejności ustalonej według liczby uzyskanych punktów,
 - alfabetyczny protokół z postępowania kwalifikacyjnego kandydatów proponowanych do przyjęcia.
- 7. Po zatwierdzeniu propozycji Wydziałowych Komisji Rekrutacyjnych przez Uczelnianą Komisję Rekrutacyjną, Wydziałowe Komisje Rekrutacyjne sporządzają listy kandydatów kwalifikujących się do przyjęcia na I rok studiów i dokonują przyjęć.
- 8. Kandydat może otrzymać zaświadczenie o wynikach postępowania kwalifikacyjnego.
- 9. Od decyzji Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej służy odwołanie do Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej, w terminie 14 dni od daty ogłoszenia wyników postępowania kwalifikacyjnego.

STUDIUM PODYPLOMOWE

Higiena i Bezpieczeństwo Pracy

W dniu 17.04.br. odbyło się uroczyste zakończenie II edycji Studium Podyplomowego "Higiena i Bezpieczeństwo Pracy".

Studium to zostało zorganizowane przez Politechnikę Śląską, Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego, Uniwersytet Śląski oraz Śląską Akademię Medyczną we współpracy z Amerykańską Akademią Higieny Przemysłowej

i Amerykańskim Stowarzyszeniem Higieny Przemysłowej. Studium przygotowuje do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej z uwzględnieniem standardów i wymagań obowiązujących w krajach wiodących w tym zakresie i wymagań określonych przez Unię Europejską. Głównym organizatorem tego Studium jest Katedra Ogrzewnictwa, Wentylacji i Techniki Odpylania Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Śląskiej.

W uroczystości zakończenia studium brali udział: prof. dr hab.inż. Wojciech Zieliński - Prorektor ds. Dydaktyki Politechniki Śląskiej, prof. dr hab.inż. Michał Bodzek - Prodziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki, prof. James C. Rock, Ph.D., PE., CIH - prezydent AIHA, dr O. Gordon Banks, CAE - dyrektor AIHA, Aleksandra Nowakowski MSc., CIH - kierownik projektów współpracy z Polską, prof. dr hab. Jerzy Sokal - dyrektor Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego, prof. dr hab. n.med. Jan Grzesik - zastępca kierownika Studium, dr hab.inż. Zbigniew Popiołek prof. Pol.Śl. - kierownik Studium, dr inż. Barbara Herczyk - sekretarz Studium oraz 20 absolwentów.

Prorektor W. Zieliński przywitał obecnych i wygłosił słowo wstępne. Następnie prof. J. Grzesik wygłosił wykład pt. "Etyka higienisty pracy". Z wykładami wystąpili również goście amerykańscy prof.

J.C. Rock i dr O. G. Banks na temat strategii i perspektywy rozwoju AIHA oraz zadań i roli higienisty pracy w USA. Z kolei odbyło się wręczenie dyplomów absolwentom Studium oraz certyfikatów Amerykańskiego Stowarzyszenia Higieny Przemysłowej.

Profesorowie W. Zieliński, J. Grzesik i Z. Popiołek uhonorowani zostali przez przedstawicieli strony amerykańskiej upominkami i dyplomami za doskonałą organizację Studium.

W dyskusji poruszono konieczność otwarcia w przyszłości specjalności "Higiena i bezpieczeństwo pracy" na studiach stacjonarnych w Politechnice Śląskiej.

Barbara Herczyk

ORGANIZACJA

W kwietniu 1999 roku ukazały się następujące wewnętrzne akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej:

■ Zarządzenia

- Nr 16/98/99 z dnia 1 kwietnia w sprawie utworzenia pozawydziałowej jednostki organizacyjnej o nazwie Centrum Inżynierii Biomedycznej i wprowadzenia Regulaminu Centrum
- Nr 17/98/99 z dnia 8 kwietnia w sprawie planowania poziomu kosztów pośrednich w 1999 roku

- Nr 18/98/99 z dnia 13 kwietnia w sprawie powołania Komisji ds. opracowania tematów zadań na sprawdziany przedmiotowe obowiązujące kandydatów na I rok studiów w roku akademickim 1999/2000
- Nr 19/98/99 z dnia 19 kwietnia w sprawie trybu nadawania honorowego tytułu DOKTORA HONORIS CAUSA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ
- Nr 20/98/99 z dnia 20 kwietnia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe

- Nr 21/98/99 z dnia 23 kwietnia w sprawie powołania Rady Programowej Centrum Komputerowego
- Nr 22/98/99 z dnia 27 kwietnia w sprawie wysokości narzutu na działalność dydaktyczną w 1999 roku
- Nr 23/98/99 z dnia 29 kwietnia w sprawie regulaminu organizacyjnego Politechniki Śląskiej na czas wojny

■ Pisma okólne

- Nr 21/98/99 z dnia 1 kwietnia w sprawie powołania Dyrektora Centrum Inżynierii Biomedycznej
- Nr 22/98/99 z dnia 26 kwietnia w sprawie organizacji roku akademickiego 1999/2000
- Nr 23/98/99 z dnia 28 kwietnia w sprawie odpłatności za miejsce, pokój lub segment w Hotelach Asystenckich Politechniki Śląskiej w Gliwicach i Katowicach w miesiącach maj-sierpień 1999 r.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

■ Wyjazdy, przyjazdy

W kwietniu br. Dział Współpracy z Zagranicą odnotował w sumie 100 wyjazdów zagranicznych, w tym 22 studentów i 4 pracowników w ramach programu SOKRATES. Wyjeżdżający udali się do 16 następujących krajów: Czechy (20 osób), Dania (20), Niemcy (12), Bułgaria (8), Litwa (7), Słowacja (7), Francja (4), Portugalia (4), Belgia (3), USA (3), Wielka Bry-

tania (3), Wietnam (3), Hiszpania (2), Słowenia (2), Izrael (1), Kanada (1).

Cele wyjazdów: staże - 22 (wszyscy w ramach programu SOKRATES), konsultacje i wykłady - 32 (w tym 4 w ramach programu SOKRATES), konferencje - 29, wymiana - 1, inne powody - 16.

W tym samym okresie do Uczelni przybyło 5 osób z zagranicy (Szwecja -2, Czechy - 1, Holandia - 1, Szkocja - 1).

■ WIZYTA DELEGACJI PROFESORÓW

WYDZIAŁU GÓRNICTWA I GEOLOGII W WIETNAMIE

W dniach 15-30.04. br. miałem zaszczyt i niewątpliwą przyjemność przewodniczyć delegacji profesorów Wydziału Górnicztwa i Geologii podczas wizyty w Wietnamie. Wizyta doszła do skutku dzięki inicjatywie i na zaproszenie Dyrektora Generalnego (w randze Ministra) Narodowej Korporacji Węglowej Wietnamu - VINACOAL, mgra inż. Doan Van Kien. Oficjalnym powodem zaproszenia była 25-ta rocznica

ukończenia studiów na (ówczesnym) Wydziale Górniczym Politechniki Śląskiej przez pierwszą grupę absolwentów wietnamskich. Delegacja nasza, w skład której wchodził także Dziekan poprzednich kadencji, Profesorowie Mirosław Chudek i Bernard Drzęzła, spotykała się na każdym kroku z niezwykle życzliwym przyjęciem wietnamskich gospodarzy. Wynikało to z wielkiej wdzięczności za

możliwość uzyskania w naszej Uczelni i w naszym Kraju wykształcenia, które z kolei umożliwiło awans do elit rządowych, gospodarczych i naukowych Wietnamu.

Ku wielkiemu zadowoleniu naszej delegacji, wietnamscy absolwenci naszego Wydziału (a także Politechniki Śląskiej, bowiem spotkaliśmy się także z absolwentkami Wydziału Inżynierii Sanitarnej) na każdym kroku publicznie wyrażali

wdzięczność za uzyskane w Politechnice Śląskiej w Gliwicach wykształcenie. Podkreślali także, że aktualnie zajmowane stanowiska są efektem ukończenia studiów w Politechnice Śląskiej, w Polsce. Spotkaliśmy się z około trzydziestoma absolwentami naszego Wydziału, z których żaden nie zajmował niż-

Spotkanie z wietnamskimi absolwentami Wydziału Górnicztwa i Geologii. Hanoi, 18.04.1999 r. W środku w białej koszuli i krawacie Min. Doan Van Kien.

sze go stanowiska aniżeli dyrektor-skie (95% ogółu naszych absolwentów). Absolwenci pracują w instytucjach rządowych, przemysłowych jak i handlowych, zarówno na północy jak i południu Wietnamu.

Najważniejszym punktem oficjalnego programu naszej delegacji było zaproszenie na przyjęcie zorganizowane 17 kwietnia przez Towarzystwo Przyjaźni Wietnamsko-Polskiej w ekskluzywnym hotelu Hoa Binh w Hanoi z udziałem ministrów rządu wietnamskiego oraz personelu dyplomatycznego ambasady RP w Wietnamie z ambasadorem Szolcem na czele. Nadmienić należy, że przewodniczącym tego Towarzystwa jest Minister Doan Van Kien. Ku wielkiemu zadowoleniu Pana Ambasadora a także pewnemu zaskoczeniu personelu dyplomatycznego naszej ambasady, wietnamscy absolwenci Wydziału Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej publicznie wyrazili najwyższe uznanie i wdzięczność dla naszej Alma Mater a także oznaki osobistej przyjaźni dla Jej przedstawicieli.

Uważamy, że Politechnika Śląska a szczególnie Wydział Górnictwa

z lepszym lub gorszym skutkiem po polsku), wpływowe lobby a nawet przyjaciół i powinniśmy to jak najlepiej wykorzystać. Jest to bowiem niezwyklej wagi kapitał, także intelektualny.

Wietnam, według naszych ocen, jest krajem wprowadzającym w sposób sterowany odgórnie gospodarkę rynkową i rozwijającym się niezwykle szybko. Stwarza to możliwość prowadzenia wspólnych, korzystnych dla obu stron przedsięwzięć.

Wymiernym efektem naszej wizyty - jak się wydaje - jest podpisanie przez stronę wietnamską uzgodnionego wcześniej z JM Rektorem porozumienia o współpracy pomiędzy Politechniką Śląską a Wietnamską Narodową Korporacją Węgla - VINACOAL. W ramach tego porozumienia Wydział Górnictwa i Geologii będzie od października tego roku kształcił wietnamskich inżynierów w ramach odpłatnego studium podyplomowego NOWOCZESNE GÓRNICTWO. Uruchomiono także współpracę w zakresie wspólnego prowadzenia projektów badawczych, wymiany naukowców, pracowników i studen-

razem dobrowolnej współpracy, będzie korzystne dla obydwu stron.

Godzi się także zwrócić uwagę na niezwykle atrakcyjny program krajoznawczo-turystyczny zaofiarowany przez wietnamskich gospodarzy. Wietnam charakteryzuje się wspaniałymi, często unikalnymi w skali światowej walorami, co dotyczy szczególnie zatoki Halong na północy Kraju. U brzegów tej zatoki znajdują się najważniejsze złoża węgla-antracytów Wietnamu. Węgiel eksploatowany jest głównie odkrywkowo. Mieliliśmy także możliwość zjazdu do kopalni głębinowej w Mong Duong, eksploatującej częściowo pod morzem. Zapoznaliśmy się także z atrakcjami Hanoi i okolicy, Da Nang, Hue oraz Sajgonu (obecnie Ho Chi Minh City), a także zwiedziliśmy Zagłębie Naftowe Vung Tau położone nad piękną plażą Morza Południowo-Chińskiego.

Podczas pobytu na Technicznym Uniwersytecie Górniczo-Geologicznym w Hanoi wyrażono, spisana w formie notatki służbowej, deklarację intencji niezwłocznego nawiązania ścisłej współpracy nau-

kowej i dydaktycznej pomiędzy Politechniką Śląską w Gliwicach i Technicznym Uniwersytetem Górniczo-Geologicznym w Hanoi. W podsumowaniu naszej wizyty należy pokreślić, że mamy w Wietnamie wielu życzliwych ludzi i równocześnie zajmujących najwyższe stanowiska państwowe. Wietnam jest krajem ludzi niezwykle pracowitych i podobnie jak my, gospodarującym zgodnie z zasadami gospodarki rynkowej,

choć mniej zaawansowanym. Mamy wiele podobieństw, a różni nas - na pewno - jedynie ponad 10 tysięcy km odległości.

Krystian Probiez

Walory przyrody zatoki Halong (N-Wietnam); po lewej stronie i w środku wspaniałe zjawiska krasowe w wapieniach triasowych. W zatoce Halong znajduje się 4 tys. wysp i skałek tworzących unikalny krajobraz.

i Geologii, o którym w ostatnim czasie nie zawsze pisano w pozytywnym kontekście, może mieć powody do wielkiej dumy.

Mamy w Wietnamie rozumiejące naszą mowę i obyczaje (mówiące

tów. Podpisanie tego porozumienia odbyło się w niezwykle uroczystej oprawie, także z udziałem wietnamskiej telewizji i prasy.

Można wyrazić przekonanie, że wznowienie po wielu latach, tym

TABLICE PAMIĄTKOWE
PROFESORA WAŁAWA MICHAŁA SAKWY
UCZONEGO I TWÓRCY POLSKIEJ I MIĘDZYNARODOWEJ SZKOŁY
"KRZEPNIĘCIA I KRYSZALIZACJI METALI I STOPÓW"

W dniu 10 kwietnia br. na Wydziale Mechanicznym Technologicznym i w Katedrze Odlewnictwa odbyła się podniosła uroczystość odsłonięcia tablic pamiątkowych Profesora Waława Michała SAKWY.

Profesor W.M. Sakwa urodził się 28 września 1918 roku w Nowej Wsi w województwie poznańskim, zmarł 6 kwietnia 1992 roku w Katowicach. Studia ukończył w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie już po wojnie, gdzie również doktoryzował się i habilitował. Całą okupację pracował i konspirował, biorąc udział w tajnym nauczaniu przedmiotów technicznych i fizyki adeptów podchorążówki. W 1947 roku po uzyskaniu dyplomu podjął pracę w Południowym Zjednoczeniu Przemysłu Odlewniczego, a następnie został organizatorem i dyrektorem Huty "Blachownia" k. Częstochowy - dzisiaj jedna z najlepszych odlewni w Polsce - "EMA-BLACHOWNIA". W 1949 roku rozpoczął pracę dydaktyczną w Politechnice Częstochowskiej, wówczas jeszcze Wyższej Szkole Inżynierskiej. W 1953 roku przeszedł całkowicie do pracy naukowej i dydaktycznej, podejmując się obowiązków organizatora Katedry Odlewnictwa, a później organizatora Wydziału Budowy Maszyn - na stanowisku dziekana. W 1962 roku uzyskał w AGH stopień doktora nauk technicznych, a w 1964 stanowisko docenta.

Katedrą Odlewnictwa Politechniki Śląskiej - później Instytutem Odlewnictwa kierował równoległe od 1956 roku, po odejściu prof. G. Kniaginina do AGH. W 1963 roku uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego a w 1968 - profesora zwyczajnego. W 1959 roku został Rektorem Politechniki Częstochowskiej, którą organizował i kreował na wyższą uczelnię techniczną kształcąca specjalistów w hutnictwie, budowie maszyn i włókiennictwie. W 1965 roku przeszedł całkowicie do pracy w Instytucie Odlewnictwa Politechniki Śląskiej, gdzie już od lat organizował i kształtował profil naukowy i badawczy w zakresie:

- procesów krzepnięcia i krystalizacji metali i stopów,
- teorii i praktyki stopów odpornych na zużycie,
- zastosowań i badań transportu pneumatycznego w górnictwie, hutnictwie, przemyśle cementowym, spożywczym, energetyce.

Był wielkim strategiem nauki i techniki. Organizacja Śląskich Katedr Odlewnictwa (Wrocław, Opole, Gliwice, Częstochowa) była po-

czątkiem tworzenia szkoły naukowej zajmującej się tworzeniem teorii i podstaw naukowych krzepnięcia i krystalizacji metali i stopów. Skupił wokół siebie wybitnych profesorów odlewników z kraju i zagranicy, a także specjalistów fizyki i fizyki metali ciekłych, których celem było nie tylko badanie procesów odlewniczych, ale również kształcenie kadry naukowej. Wypromował 21 doktorów i 9 doktorów habilitowanych, był kreatorem 24 profesorów nauk odlewniczych, w tym 3 za granicą. W latach 1976-90 koordynował dwoma ważnymi międzyresortowymi problemami badawczymi: MR-20 i CPBP-02.09, związanymi z teorią krystalizacji metali. W 1971 roku został członkiem korespondentem PAN, a w 1989 - członkiem rzeczywistym.

Od 1960 roku był do końca życia Prezydentem i Postprezydentem Międzynarodowego Stowarzyszenia Odlewników (CIATF) z siedzibą w Zurychu, z ramienia którego był w 1962 roku Prezydentem i organizatorem XXVII Międzynarodowego Kongresu Odlewniczego w Warszawie. Od 1975 roku do końca życia pełnił funkcję Sekretarza Naukowego Katowickiego Oddziału PAN, gdzie stworzył dla nauk odlewniczych i dla szkoły krystalizacji stopów czasopismo "Krzepnięcie Metali i Stopów". Ranga naukowa tego czasopisma pozwoliła Mu uzyskać notowania indeksu filadelfijskiego.

Za zasługi dla Politechniki Częstochowskiej i Śląskiej został w latach 1984 i 1987 wyróżniony przez Senaty tych Uczelni tytułami DOKTORA HONORIS CAUSA.

Profesor był autorem ok. 400 publikacji, w tym ponad 212 zagranicznych, opublikował i uzyskał 28 patentów, posiadał 21 wdrożeń przemysłowych, z których jedno za technologię ciekłych mas samoutwardzalnych przyniosło Mu Nagrodę Państwową I stopnia.

Wydał kilka fundamentalnych książek ("Żelwo", "Teoria materiałów formierskich", "Materiały na formy i rdzenie odlewnicze"), które do dzisiaj są wykorzystywane przez naukę i przemysł i cytowane w publikacjach, a także 8 skryptów akademickich.

Był twórcą unikalnego systemu dokształcania pracowników przemysłu odlewniczego w formie seminariów cyklicznych z praktyką w przodujących krajowych odlewniach (26 cykli szkoleń z dyplomami ponad 1216 osób). Za pracę twórczą i organizacyjną uzyskał najwyższe niepoli-

tyczne odznaczenia państwowe, resortowe i uczelniane. Był laureatem 16 nagród ministrów różnych resortów - głównie Ministerstwa Edukacji i Gospodarki.

Profesor oprócz pracy naukowej, która była Jego pasją, miał też ciekawe "hobby" - odlewnictwo artystyczne i sztukę odlewnictwa artystycznego. W ciągu swego życia zgromadził olbrzymie zbiory odlewów figuratywnych (w większości oryginałów), z których stworzył Galerię w Politechnice Częstochowskiej (dzisiaj Galeria im. W.M. Sakwy) oraz zbiory medalierstwa (ok. 800 pozycji), z których tworzy się obecnie w Katedrze Odlewnictwa Salon Medalierstwa. Większość honorariów, wynagrodzeń za twórczość naukową, pensji profesorskich przeznaczał na zakup dzieł sztuki odlewnictwa, które kupował w całym świecie (jako Prezydent CIATF był na 36 kongresach odlewniczych organizowanych na wszystkich kontynentach). Profesor W.M. Sakwa był Honorowym Prezesem Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Śląskiej, w tym również "Koła Odlewników" tego Stowarzyszenia.

Kochał swoich absolwentów, spotykał się z nimi bardzo często, rozmawiał z nimi jak równy z równym, doradzał, pomagał rozwiązywać problemy osobiste i zawodowe. Miał niespotykaną zdolność nawiązywania i podtrzymywania kontaktów. Profesor był patriotą Polski i nauki polskiej, patriotą nie ze stażem powojennym, ale w najlepszym wydaniu - przedwojennym. Taki patriotyzm jest dzisiaj w cenie. Reprezentując naukę polską na całym świecie nie miał żadnych kompleksów ani przed nauką wschodu, ani zachodu. Dlatego ludzie nauk odlewniczych całego świata przyjęli Jego odejście z prawdziwym żalem i smutkiem.

Uroczystość odsłonięcia Jego tablic zgromadziła 162 osoby świata nauki i przemysłu. Przybyła rodzina Profesora - żona Bernadetta, córki - Jadwiga i Barbara oraz ich rodziny. Obecne były Władze naszej Uczelni z JM Rektorem prof. B. Pochopieniem na czele, Panowie Prorektorzy, Wysoki Senat Uczelni, Panowie Dziekani z Dziekanem Wydziału Mechanicznego Technologicznego prof. dr hab.inż. W. Cholewą, Radą Wydziału Mechanicznego Technologicznego, Dyrektorzy Administracyjni naszej Uczelni, Profesorowie z niemal wszystkich wydziałów naszej Uczelni i wszystkich uczelni w całym kraju.

Przybyli prezesi i dyrektorzy firm, z którymi Profesor współpracował, Jego absolwenci i wszyscy, którzy znali Profesora i zapamiętali Go jako człowieka, który pod maską surowości, zdyscyplinowania, pozornej ostrości a nawet wybuchowości krył głęboką życzliwość, zrozumienie i czułe serce.

Uroczystość otworzył i powitał Dostojnych Gości prof. J. Gawroński, Kierownik Katedry Od-

lewnictwa. W swoim wystąpieniu przedstawił postać Profesora, kreśląc Jego niekwestionowane zasługi na polu organizacji nauki i zasług dla Śląskiej Uczelni, z równoczesnym zwróceniem uwagi na rysy charakterologiczne i uczuciowe Profesora.

Prof. zw. dr hab.inż. Zbigniew Górny, doktor honoris causa Politechniki Poznańskiej, długoletni dyrektor branżowego Instytutu Odlewnictwa w Krakowie, wybitny specjalista w stopach odlewniczych i kompozytach odlewanych - przyjaciel Profesora, scharakteryzował sylwetkę naukową Profesora. On też odsłonił tablicę pamiątkową na Wydziale Mechanicznym Technologicznym.

W hołdzie Profesorowi za jego zasługi dla odlewnictwa artystycznego, prezes Gliwickich Zakładów Urządzeń Technicznych mgr inż. Tadeusz Wojarski przedstawił Dostojnym Gościom dorobek GZUT w sztuce odlewania pomników, prezentując nie tylko Muzeum Odlewnictwa Artystycznego, ale również aktualnie realizowane pomniki.

Drużga część uroczystości odbyła się w Katedrze Odlewnictwa przy ul. Towarowej 7, gdzie Rodzina Profesora odsłoniła drugą tablicę pamiątkową - w miejscu, gdzie Profesor pracował.

Spotkanie Dostojnych Gości w Katedrze Odlewnictwa zakończyło się swobodną dyskusją wspomnieniową o Profesorze.

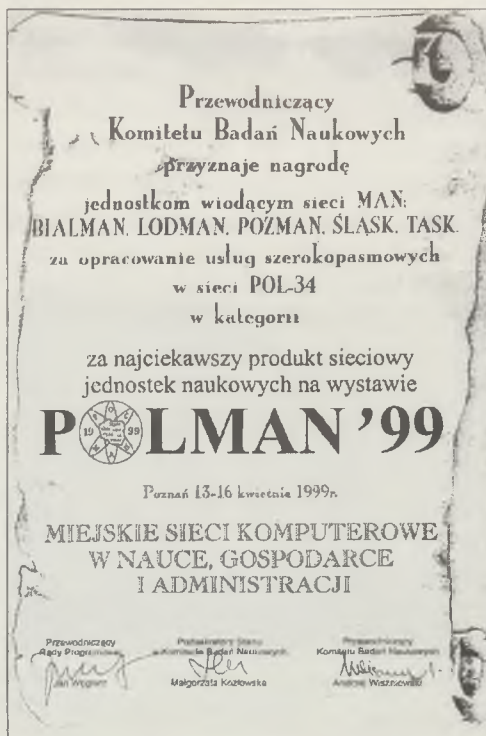
Komitet Honorowy i Organizacyjny uroczystości, a w szczególności pracownicy Katedry Odlewnictwa jeszcze raz serdecznie dziękują Władzom Uczelni i Wydziału za wszechstronną pomoc i życzliwość w przygotowaniu uroczystości, zaś wszystkim uczestnikom dziękują za uświetnienie uroczystości swą obecnością i za pamięć o Profesorze

Prof. J. Gawroński

NAGRODA KBN dla CK

Politechnika Śląska pełni rolę Jednostki Wiodącej w realizacji i eksploatacji inwestycji o nazwie Śląska Akademska Sieć Komputerowa. Jest to najważniejsze zadanie, które od lat wykonuje Centrum Komputerowe Politechniki Śląskiej posiadając koncesje i zezwolenie Ministra Łączności na świadczenie usług telekomunikacyjnych, zakładanie i używanie sieci telekomunikacyjnej użytku publicznego.

Na odbywającej się w Poznaniu w dniach 13-16 kwietnia br. wystawie "POLMAN'99 - MIEJSKIE SIECI KOMPUTEROWE W NAUCE, GOSPODARCE I ADMINISTRACJI". Politechnika Śląska, (a ściślej zespół kierowany przez Dyrektora Centrum Komputerowego dra inż. Krzysztofa Nałęczkiego) znalazła się w gronie pięciu jednostek wiodących wyróżnionych nagrodą Przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych za opracowanie usług szerokopasmowych w sieci POL-34, w kategorii za najciekawszy produkt sieciowy jednostek naukowych.

kwiecień '99

Z ŻYCIA CKI

Dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki prof. Ryszard WILK informuje: "W protokole z posiedzenia Senatu z dnia 29.03.1999 r. oraz w biuletynie "Z Życia Politechniki Śląskiej" z marca br. została zapisana błędna nazwa nowopowstałej specjalności w CKI - Rybnik. Zgodnie z uchwałą Rady Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki prawidłową nazwą specjalności jest **ENERGETYKA KOMUNALNA** a nie Energetyka miejska".

W pierwszym dniu obrad miała miejsce uroczysta ceremonia otwarcia Sympozjum, której przewodniczył J.M. Rektor Politechniki Śląskiej w Gliwicach prof. Bolesław Pochopień. Odbyły się również dwie sesje plenaryjne.

Witając uczestników, przewodniczący Sympozjum prof. Krzysztof Kluszczyński zwrócił uwagę na szczególny i wyjątkowy rok, w którym odbywa się Sympozjum - rok kończący wiek, który bez wątpienia zasłużył na miano "wieku elektryczności". Dla podkreślenia historycznego wymiaru tej szczególnej okoliczności wszyscy uczestnicy otrzymali oryginalną grafikę - akwafortę, przedstawiającą zaporę (wybudowaną w latach 1928-36) i elektrownię wodną w Porąbce (jest to druga grafika z cyklu "Zabytkowe elektrownie w Polsce", cyklu opracowanego przez wybitnego pol-

KONFERENCJE

■ Podstawowe Problemy Energoelektroniki i Elektromechaniki

VIII Sympozjum "Podstawowe Problemy Energoelektroniki i Elektromechaniki" organizowane przez Wydział Elektryczny Politechniki Śląskiej w Gliwicach, Polskie Towarzystwo Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej - Oddział w Gliwicach przy współudziale Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. w Warszawie, odbyło się w Wiśle w dniach 22-25 marca br. Patronat nad Sympozjum sprawuje Sekcja Energoelektroniki i Napędu Elektrycznego, a życzliwie wspiera organizację konferencji - Sekcja Maszyn Elektrycznych i Transformatorów Komitetu Elektrotechniki PAN.

W tym roku liczne grono 150 uczestników, wywodzących się ze wszystkich ośrodków akademickich w Polsce oraz wielu instytutów naukowo-badawczych, zostało powiększone o gości z zaprzyjaźnionych uniwersytetów z Czech, Niemiec, Białorusi i Ukrainy. Kwiatami i gorącymi oklaskami byli witani nestorzy polskiej nauki, profesorowie: Andrzej Horodecki, Eugeniusz Koziej, Władysław Paszek i Czesław Rymarz.

skiego artystę Tadeusza M. Siarę na specjalne zamówienie organizatorów Sympozjum) oraz - okolicznościowy znaczek (wykonany w srebrze według projektu mgra inż. Wojciecha Pytela), przedstawiający żarówkę, najbardziej spektakularny i widoczny znak wszechobecności elektryczności w XX wieku, "z włóknem żarowym w postaci magicznej liczby 99". Edycja grafiki stała się możliwa dzięki życzliwo-

Otwarcia Sympozjum dokonał oraz wykładowi inauguracyjnemu artysty Tadeusza Siary przewodniczył JM Rektor Politechniki Śląskiej profesor Bolesław Pochopień

nieniu symulacji ruchu. Rozległością wiedzy i głębią przemyśleń zadziwił wszystkich profesor Czesław Rymarz (WAT Warszawa), który zreferował przejrzyście, ale z zaakcentowaniem całej złożoności, problem analizy pól łączonych. Docent Stefan Januszewski (IEL Warszawa) omówił systemy przesyłu energii elektrycznej prądem stałym, dr Roman Muszyński (Pol. Poznańska) - nową metodę analizy oddziaływa-

ści i wsparciu finansowemu prezesa - dyrektora Elektrowni Żar-Porąbka mgra inż. Wiesława Bilińskiego, zaś wydanie znaczka - dzięki pomocy finansowej dyrektora Elektrowni Rybnik mgra inż. Tadeusza Sopickiego.

Wykład inauguracyjny, poświęcony historii grafiki, przedstawił wykładowca ASP w Krakowie (Wydział Grafiki w Katowicach) Tadeusz M. Siara. Nie tylko omówił wiele skomplikowanych technik graficznych, ale również na oczach zafascynowanych słuchaczy przygotował do odbicia i odbił własnoręcznie na prasie kilka wzorcowych grafik. Skutecznie przekonał wszystkich uczestników, że sztuka graficzna przynależy do świata sztuki, jak i techniki, i że wiele aktualnie wykorzystywanych procesów z dziedziny elektroniki i technologii krzemowej wywodzi się bezpośrednio z historycznych doświadczeń artystów, zajmujących się sztycharstwem.

W ramach sesji plenarnych przedstawiono 8 referatów, zarysowujących szeroką tematykę Sympozjum. Profesor Teresa Orłowska-Kowalska (Politechnika Wrocławska) mówiła o neuronowym estymatorze prędkości silnika indukcyjnego, profesor Bogusław Grzesik (Pol. Śląska) o nowej koncepcji sterowania falownika rezonansowego, zaś profesor Lech Nowak (Pol. Poznańska) - o metodach polowych 3D i zagad-

nia przekształtników na sieć, profesor Janusz Zarębski (WSM Gdynia) - nowoczesne półprzewodnikowe elementy mocy i perspektywy ich rozwoju, zaś prof. Krystyna Macek-Kamińska (Pol. Opolska) - problemy estymacji parametrów silników indukcyjnych na podstawie charakterystyk wyznaczanych pomiarowo.

Na zakończenie sesji plenarnej wystąpił prezes DACPOL-Lamina mgr inż. Adam Sitnik, prezentując najnowsze osiągnięcia firmy. Po kolacji większość uczestników wzięła udział w spotkaniu z profesorem Marianem Kaźmierkowskim, który przedstawił plany rozwoju i dalszą strategię działania Komitetu Badań Naukowych w Warszawie oraz zaspokoił ciekawość słuchaczy, odpowiadając na liczne pytania. W czasie kolejnych dwóch dni obrad zaprezentowano ponad 100 referatów, zgrupowanych w 16 sesjach. Obrady toczyły się równolegle w dwóch grupach, pod kierunkiem 40 przewodniczących, którzy zapoznali się szczegółowo i dogłębnie z tekstami referatów już na miesiąc przed konferencją. Ich wielką zasługą był ciekawy i bardzo rzeczowy przebieg dyskusji w istotny sposób pogłębiający i poszerzający zagadnienia prezentowane w referatach. Dyscyplinę czasową w zakresie prezentacji referatów, głosów w dyskusji oraz do-

datkowych wzbogacających wypowiedzi i komentarzy pomagały utrzymać dwie autentyczne klepsydry piaskowe - większa zwana "referatową" i mniejsza tzw. "dyskutancka".

Tematyka Sympozjum była bardzo szeroka i obejmowała zagadnienia właściwe dla następujących specjalności: energoelektroniki, napędu elektrycznego, maszyn elektrycznych, elektroenergetyki, automatyki, elektrotechniki i trakcji elektrycznej.

Podsumowania Sympozjum dokonali profesorowie Kazimierz Zakrzewski i Zbigniew Nowacki. Profesor Nowacki w syntetyczny sposób scharakteryzował zakres tematyczny konferencji i uwypuklił najistotniejsze osiągnięcia merytoryczne. Profesor Zakrzewski zawarł w swoim wystąpieniu wiele błyskotliwych przemyśleń oraz - perfekcyjnie na tę okoliczność dobranych - cytatów z literatury, utwierdzając słuchaczy w powszechnym i niepodważalnym przekonaniu, że należy do najściślejszego grona znamienitych erudytów środowiska elektryków.

Nieformalnym podsumowaniem Sympozjum stała się wspólna kolacja towarzyska, podczas której wszystkim uczestnikom Sympozjum, a w szczególności - członkom Komitetu Naukowego i przewodniczącemu Sesji podziękowali za udzieloną pomoc i trud włożony w przygotowanie, prezentację i ocenę referatów Dziekan Wydziału Elektrycznego Pol. Śląskiej w Gliwicach profesor Tadeusz Rodacki i Dyrektor Instytutu Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej profesor Tadeusz Glinka. Podczas tego uroczystego spotkania połączono się również telefonicznie z profesorem Andrzejem Kordeckim - nestorem elektrotechniki, głęboko szanowanym za wielką wiedzę i uwielbianym za pogodę ducha - i dokonano po raz pierwszy w historii Sympozjów transmisji na tak znaczną odległość, bo aż do Wrocławia, chóralnie odśpiewanej przez wszystkich uczestników pieśni Sto lat.

Trwały dorobek Sympozjum stanowią obszerne 2-tomowe Materiały Konferencyjne (Archiwum Konferencji PTETiS vol. 6, 1999 ISBN 83-9072 17-4-0, tom główny i aneks), zawierające wszystkie prezentowane referaty i liczące w sumie 544 strony. Ich edycja w takiej objętości oraz w starannej szacie graficznej stała się możliwa dzięki dotacji Komitetu Badań Na-

ukowych w Warszawie oraz Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. w Warszawie.

Aktywne uczestnictwo w kolejnych sesjach (rozpoczynających się codziennie o godz. 9.00, a kończących się o godz. 19.00) oraz utrzymywanie stałej gotowości do dyskusji i przyswajania nowej wiedzy, umożliwiały towarzyszące Sympozjum **imprezy kulturalne i artystyczne**, pozwalające na szybką regenerację sił oraz przyspieszony relaks umysłowy. W pierwszym dniu był to (prawie, że już nocny) spektakl teatralny młodego, ale niezwykle ambitnego Teatru Korez z Katowic, prezentującego sztukę E. Ionesco "Lekcja". Zamieniona w salę teatralną - jadalnia, dzięki dekoracjom, kameralnemu oświetleniu, specjalnie wydrukowanemu programowi, rozdawanemu przez urocze młode damy w wieczorowych strojach, pozwoliła wczuć się w atmosferę "święta sztuki" i we właściwy sposób przeżyć treść dramatu, adresowanego w szczególności do sfer naukowych. Drugiego dnia gośćmi Sympozjum byli JM Rektor Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach profesor Julian Gembalski i wokalistka (studentka Akademii Muzycznej i kantor Katowickiej Katedry pani Elżbieta Grodzka). Dzięki olbrzymiej życzliwości i pomocy Księdza Proboszcza koncert organowo-wokalny mógł odbyć się w Kościele Ewangelicko-Augsburskim w Wiśle. Bogaty i różnicowany program (utwory J.S. Bacha, Cesara Francka, Maxa Regera itd.) oraz improwizacje, inspirowane pieśniami wielkopostnymi, głęboko wzruszyły słuchaczy i zespoliły niewidzialną, ale wyraźnie wyczuwalną więź duchowego porozumienia, wykonawców koncertu i uczestników Sympozjum. Podziękowaniem były bukiety kolorowych kwiatów i gorąca owacja na stojąco. W trzecim dniu, podczas kolacji towarzyskiej, w wieczorne piosenki polskiej i francuskiej wystąpili aktorzy Teatru Zagłębia w Sosnowcu pani Ewa Kopczyńska i pan Dariusz Niebudek. Konferencja została wysoko oceniona przez uczestników, którzy dali wyraz swemu uznaniu w licznych serdecznych listach, e-mail'ach oraz telefonach, kierowanych do Komitetu Organizacyjnego po zakończeniu Sympozjum PPEE. Żegnając się, wielu z naukowców gorąco zapewniało o swoim uczestnictwie w kolejnym Sympozjum PPEE, które przypadnie już w nowym, trzecim tysiącleciu.

Krzysztof Kluszczyński

DZIAŁALNOŚĆ POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ W 1998 ROKU

(na podstawie sprawozdania JM Rektora przedstawionego
na posiedzeniu Senatu w dniu 26 kwietnia 1999 roku)

Sprawozdanie ma 93 strony, jest bogato ilustrowane (w kolorze) i zawiera kilkadziesiąt zestawień tabelarycznych. Z tego bogatego materiału wybraliśmy dla naszych Czytelników fragmenty, które - zdaniem redakcji biuletynu - w sposób syntetyczny charakteryzują działalność Uczelni w 1998 roku. Układ treści jest zgodny z oryginałem.

Podstawowe informacje charakteryzujące Politechnikę Śląską

- Liczba wydziałów: 11
- Liczba kierunków dziennych studiów magisterskich: 25 (w tym 20 różnych)
- Liczba specjalności: 101
- Liczba pracowników: 3049, w tym nauczycieli akademickich: 1487, pracowników nie będących nauczycielami akademickimi: 1556
- Liczba uczestników studiów doktoranckich: 711 (w tym pobierających stypendia doktoranckie: 585)
- Liczba profesorów tytularnych: 110
- Liczba doktorów habilitowanych: 158
- Liczba studentów studiów dziennych: 18539, wieczorowych: 6603, eksternistycznych: 90, dyplomowych: 835
- Ocena działalności naukowo-badawczej jednostek podstawowych dokonana przez KBN jest następująca:
 - Wydziały z kategorią A:
 - Automatyki, Elektroniki i Informatyki
 - Budownictwa
 - Chemiczny
 - Elektryczny
 - Górnictwa i Geologii
 - Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu
 - Inżynierii Środowiska i Energetyki
 - Mechaniczny Technologiczny

Kategorię B miał Wydział Architektury, a kategorię C dwa Wydziały: Matematyczno-Fizyczny oraz Organizacji i Zarządzania.

- Politechnika Śląska posiada prawa do nadawania stopnia naukowego:
 - * doktora nauk technicznych w 17 dziedzinach
 - * doktora nauk fizycznych - 1
 - * doktora nauk chemicznych - 1
 - * doktora habilitowanego nauk technicznych w 14 dziedzinach oraz doktora habilitowanego nauk chemicznych.

Posiedzenia Senatu, wydane zarządzenia i pisma okólne

W roku 1998 odbyło się 10 zwyczajnych posiedzeń Senatu. JM Rektor wydał 33 zarządzenia i 20 pism okólnych.

Działalność dydaktyczna

• Nabór na studia

Po raz pierwszy od kilku lat wprowadzono sprawdziany pisemne na wszystkie kierunki studiów dla kandydatów starających się o przyjęcie na Politechnikę Śląską na studia dzienne w roku akademickim 1998/99.

Analogicznie jak w latach poprzednich limit przyjęć był wysoki i wynosił 4720 osób na studia dzienne, a na studia wieczorowe 2,5 tys. osób. W wyniku naboru przeprowadzonego w lipcu i wrześniu na studia dzienne przyjęto 4361 kandydatów, a na studia wieczorowe 2357 kandyda-

tów, czyli łącznie 6718 osób. Spowodowało to, że liczba studentów wzrosła w Uczelni do 25232 osób.

• Studia

Proces dydaktyczny na kierunkach studiów realizowanych w Politechnice Śląskiej jest wysoko oceniany tak przez publikatory (wysoka pozycja Politechniki Śląskiej w publikowanych rankingach), jak i przez zakłady pracy, gdzie znajdują zatrudnienie absolwenci Politechniki.

Celem utrzymania wysokiego poziomu kształcenia w Politechnice Śląskiej podejmowane są wielokierunkowe działania, wśród których można wymienić następujące:

1. Modyfikacja programów nauczania, ze zwróceniem szczególnej uwagi na wyrobienie nawyków samokształcenia i korzystania z informacji multimedialnych. Aby móc te cele zrealizować włączono domy studenckie do uczelnianej sieci komputerowej pozwalającej na korzystanie z Internetu.
2. Rozwinięcie współpracy z czołowymi zakładami przemysłowymi, której celem jest stworzenie korzystnych warunków odbywania długo i krótkoterminowych praktyk i staży studenckich, uzgadnianie tematów badawczych do realizacji w formie prac dyplomowych oraz innych form współpracy dotyczących unowocześnienia procesu dydaktycznego i programów kształcenia. Realizacja tych zadań odbywa się w oparciu o podpisane umowy. W minionym roku akademickim Uczelnia zawarła umowę z Mostostalem w Zabrze, rozszerzyła zakres umowy z Fiatem, określono zasady współpracy z firmą Unilever, a porozumienie z Daewoo po opracowywaniu w 1998 r. podpisane zostało w lutym 1999 r.
3. Stworzenie warunków dla wymiany studentów między uczelniami krajowymi i zagranicznymi: 9 wydziałów spośród 11 włączyło się do programu Sokrates/Erasmus, w wyniku realizacji którego około 80 studentów naszej Uczelni wyjedzie w roku akademickim 1998/99 do różnych uczelni europejskich i porównywalna liczba studentów przyjedzie na studia do naszej Uczelni. Kontynuowana jest także współpraca z IHI Zittau. Również w ramach wydziałów organizowane są liczne praktyki i staże studenckie za granicą. Aby wymiana mogła odbywać się bez zakłóceń, Uczelnia przygotowuje się do wprowadzenia systemu punktów kredytowych.
4. Celem zachęcenia studentów do uzyskania lepszych wyników w nauce kontynuujemy politykę zwiększania liczby stypendiów naukowych. W roku akademickim 1998/99 10 studentów uzyskało stypendia Ministra Edukacji Narodowej (w 1997/98 - 10 os.), a stypendia za wyniki w nauce pobiera 2487 studiujących (w 1997/98 - 2237 studentów). Należy podkreślić, że od 1 marca 1998 r. zwiększono wysokość stypendiów za wyniki w nauce średnio o 20%, a od 1.10.98 r. obowiązują nowe stawki wyższe średnio o 25%. W roku akademickim 1998/99 po raz pierwszy przyznano nagrody studentom według nowych zasad przyznawania nagród i wyróżnień studentów Politechniki Śląskiej.
5. Wydział Organizacji i Zarządzania dzięki przychylności władz miasta Zabrze przeniósł się od 1 października 1998 r. do nowej siedziby przy ul. Roosvelta, co stworzyło lepsze warunki studiowania studentom tego Wydziału.
6. Liczba absolwentów wyniosła 2405 osób (w roku 1997 - 1933), w tym 2030 na studiach dziennych (w 1997 - 1616).

• Studia doktoranckie

Zapewnienie właściwego rozwoju kadry przy wzrastającej liczbie studentów jest priorytetowym zadaniem Władz Uczelni. Rozwój ten stymulują studia doktoranckie. W roku 1998 liczba doktorantów wzrosła z 575 do 711, w tym pobierających stypendia naukowe z 403 do 585 osób. Wzrost liczby doktorantów w ciągu ostatnich lat spowodował znaczny przyrost promocji doktorskich w ostatnim roku akademickim.

• Studia podyplomowe

Studia podyplomowe są istotnym elementem nauczania ustawicznego. Pozwalają na zapoznanie się kadry inżynierskiej z nowymi trendami pojawiającymi się w danej dyscyplinie wiedzy, jak również umożliwiają uzyskanie dodatkowej specjalności, co ma istotne znaczenie w okresie intensywnej restrukturyzacji naszej gospodarki. Politechnika Śląska wychodzi naprzeciw temu zapotrzebowaniu organizując studia podyplomowe z własnej inicjatywy lub na wniosek konkretnego zakładu pracy. W roku 1998 prowadzone były 32 studia podyplomowe, na których dokształcało się 835 słuchaczy (w roku 1997 na 31 studiach 815 słuchaczy).

• Pomoc materialna dla studentów

Od 1.01.1998 r. wprowadzono zmiany w Regulaminie pomocy materialnej dla studentów wprowadzając specjalne stypendia dla studentów niepełnosprawnych oraz dopłaty do kwater prywatnych studentom, którym nie przyznano miejsca w domu studenckim, a znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

W roku akademickim 1997/98 dwukrotnie zwiększono podstawę naliczania stypendiów socjalnych, od 1.12.97 o ok. 20% i od 1.03.98 o kolejne 25%. Spowodowało to jednoczesny wzrost stypendiów i zwiększenie ich liczby.

Liczba przyznanych stypendiów socjalnych w 1998 r. wynosiła 1151 (w 1997 r. - 942), stypendiów dla niepełnosprawnych - 9, dopłata do kwater - 17.

• Działalność studenckich kół naukowych i organizacji studenckich

Na 8 wydziałach i w Ośrodku Geometrii i Grafiki Inżynierskiej działało w roku 1998 29 kół naukowych (w 1997 - 21). Najaktywniejsze wydziały to: Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki (7 kół) oraz Wydział Górnictwa i Geologii (6 kół).

W 1998 roku bardzo aktywnie działały organizacje studenckie. W ramach UZSS, który koordynuje działalność ruchu studenckiego na Uczelni, działało 25 organizacji. Oddanie w minionym roku akademickim kilku pomieszczeń oraz dużej sali konferencyjnej w budynku "Kinoteatru X" na potrzeby studentów zintegrowało w znacznym stopniu działalność ruchu studenckiego.

Na podkreślenie tradycyjnie zasługuje działalność Stowarzyszenia Studentów SILESIA B.E.S.T., które zorganizowało między innymi warsztaty międzynarodowe "Plusy telefonii komórkowej" oraz "Technologie multimedialne", w których uczestniczyło po kilkudziesięciu studentów z całej Europy i z Polski. Stowarzyszenie włączyło się również w organizację, wraz z Biurem Karier Studenckich, targów pracy na terenie Uczelni, które cieszyły się dużym zainteresowaniem tak zakładów pracy, jak i studentów.

Duże osiągnięcia miały studenckie zespoły artystyczne. Na wyróżnienie zasługuje wysoka aktywność Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej, który w 1998 roku dał 66 koncertów, w tym 40 w kraju i 26 zagranicą. Do największych osiągnięć można zaliczyć zdobycie II nagrody w Międzynarodowym Festiwalu w Kanadzie i I nagrody na XVII Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Cerkiewnej w Hajnówce. Również Akademicki Zespół Muzyczny godnie reprezentował Politechnikę Śląską dając 29 koncertów w 1998 r., uzyskując wysoką pozycję na Festiwalu FAMA w Szczecinie oraz II nagrodę na V Ogólnopolskim Konkursie Kolęd i Pastoralek w Będzinie.

W tym roku Akademicki Zespół Tańca "Dąbrowiaczy" obchodził XXV rocznicę swojej działalności. Poza licznymi występami w kraju Zespół reprezentował swój repertuar w Kanadzie.

Za wysoki poziom artystyczny oraz uznanie szczególnych zasług dla Uczelni Akademicki Chór Politechniki Śląskiej i Akademicki Zespół Tańca "Dąbrowiaczy" zostały wyróżnione odznakami "Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej".

Bardzo aktywnie w naszej Uczelni działa Akademicki Związek Sportowy. W 14 sekcjach zrzeszonych jest obecnie ponad 900 członków. Zawodnicy AZS brali udział w kilkuset imprezach sportowych. Do najważniejszych osiągnięć w tym roku można zaliczyć awans drużyny siatkówki do II ligi, zdobycie przez B. Wołkowicza tytułu Mistrza Polski i Akademickiego Wicemistrza Świata w judo oraz zorganizowanie w Szczawnicy Akademickich Mistrzostw Polski w narciarstwie alpejskim. Bardziej szczegółowe sprawozdanie z działalności AZS zostało zamieszczone w dwutygodniku "Sprint" nr 15 ze stycznia 1999 r.

• Obciążenia dydaktyczne nauczycieli akademickich

Stały wzrost liczby studentów powoduje, że zwiększa się globalna ilość godzin dydaktycznych. W roku akademickim 1998/99 planuje się 645284 grupogodziny (w roku 1997/98 plan 637577, wykonanie 632448). Gwałtownie wzrastająca liczba doktorantów powoduje, że mimo wzrostu sumarycznej ilości godzin spada ilość nadgodzin.

W roku akademickim 1998/99 planuje się 201394 nadgodziny efektywne (co daje średnio na Uczelni 135 nadgodzin na pracownika), gdy w roku 1997/98 ilość planowanych nadgodzin efektywnych wynosiła 209243 (139 nadgodzin na pracownika), a wykonanych 222254 nadgodzin obliczeniowych. W roku 1998/99 utrzymano zasadę, że stawka za godzinę ponadwymiarową wynosi 1/3 średniego rocznego wynagrodzenia zasadniczego danej grupy pracowników podzielonej przez ich pensum dydaktyczne.

Nauczyciele akademicy

Liczba osób zatrudnionych w Politechnice Śląskiej na pełnym etacie w dniu 31 grudnia 1998 roku wynosiła 3049 oraz 446 uczestników studiów doktoranckich (rok wcześniej odpowiednio - 3001 oraz 403), w tym 1487 nauczycieli akademickich, co przy 1506 osobach zatrudnionych rok wcześniej, oznacza spadek zatrudnienia w tej grupie o 19 osób.

W niepełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych było 14 nauczycieli akademickich (w 1997 roku 23).

Zmiany w zatrudnieniu w Politechnice Śląskiej w latach 1996-98 przedstawiono niżej.

Lp.	Nauczyciele akademicy pełnozatrudnieni	31.12.96	31.12.97	31.12.98
1	prof. zwyczajni	56	58	62
2	prof. nzw. z tytułem	44	51	48
3	prof. nzw. bez tytułu	107	116	117
4	docenci ze st. dr hab.	5	5	6
5	docenci bez st. dr hab.	16	12	12
6	adiunkci ze st. dr hab.	38	32	35
7	adiunkci bez st. dr hab.	620	636	661
8	st. wykładowcy	193	196	198
9	wykładowcy	47	68	74
10	asystenci	364	307	251
11	lektorzy	16	17	16
12	instruktorzy	7	8	7
13	asystenci (uczestnicy dz. studiów doktoranc.)	317	403	446
14	Razem (bez doktorantów)	1 513	1 506	1 487
15	Razem (z doktorantami)	1 830	1 909	1 933

Rozwój kadry

W 1998 roku tytuł profesora uzyskało 4 naszych nauczycieli akademickich (w 1997 roku - 9), natomiast czynną działalność zawodową zakończyło w 1998 roku 4 profesorów tytułarnych (1 zgon, 3 - przeszło na emeryturę, z czego 1 pracuje nadal na podst. umowy o pracę), a w 1997 r. - 6.

Na stanowisko profesora zwyczajnego Minister Edukacji Narodowej mianował 7 profesorów (1997 roku - 5). Na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej powołano w 1998 roku 12 osób (w 1997 roku - 19).

Stopień doktora habilitowanego uzyskało w 1998 roku 7 adiunktów (w 1997 roku - 10), a stopień doktora 49 pracowników (w 1997 roku - 39).

Pracownicy nie będący nauczycielami akademickimi

Zmiany w zatrudnieniu pracowników nie będących nauczycielami akademickimi w latach 1996-98 ilustruje poniższe zestawienie.

Lp.	Prac. nie będący naucz.akad. pełnozatrudnieni	31.12.96	31.12.97	31.12.98
1	nauk.-techn.	8	-	6
2	inż.-techn.	363	351	341
3	służba biblioteczna	55	54	54
4	prac.administracyjni Admin. Centralnej i AOS	294	301	318
5	prac. admin. wydziałowej i pozawydziałowej	236	235	251
6	obsługa i robotnicy	543	554	592
7	Razem	1 499	1 495	1 556

Przyrost zatrudnienia w grupie pracowników obsługi i robotników oraz administracji wydziałów i jednostek pozawydziałowych spowodowany został przejściem do eksploatacji nowych obiektów w Zabrze (obiekty dydaktyczne i Dom Studencki) jak również wynika ze zmian organizacyjnych oraz dodatkowych zadań związanych z realizacją obowiązków w zakresie zreformowanego systemu ubezpieczeń społecznych (obowiązki płatnika).

Działalność naukowa i badawcza

• Transfer technologii

1. W dniu 9 stycznia 1998 r. w Rektoracie Politechniki Śląskiej w Gliwicach odbyła się uroczystość podpisania porozumienia o utworzeniu Centrum Nowych Technologii i Restrukturyzacji Przemysłu. Działa ono w ramach jednostki wydziałowej Centrum Studiów Podyplomowych, Nowych Technologii i Restrukturyzacji Przemysłu.

2. 25 marca 1998 r. w Zakładzie Fiata w Tychach, z którym w ramach zawartej umowy ściśle współpracuje Politechnika Śląska, odbyła się prezentacja nowego modelu samochodu FIAT SEICENTO. Prezentacja była okazją do kolejnych rozmów z kierownictwem Fiat Auto Poland i koncernem Fiata z Turynu.
3. 14 lipca 1998 r. w Rektoracie podpisano porozumienie o współpracy pomiędzy Politechniką Śląską a Mostostalem Zabrze - Holding S.A.
4. 26 listopada 1998 r. delegacja Politechniki Śląskiej spotkała się w Zakładzie w Tychach z kierownictwem Fiata Auto Poland S.A. W trakcie spotkania omówiono zasady współpracy w zakresie dydaktyki i badań naukowych oraz podpisano umowę o wzajemnej współpracy.

• Ważniejsze osiągnięcia pracowników naukowych

1. Global 500 dla profesora Zygfryda Nowaka

Prof. dr hab.inż. Zygfryd Nowak z Katedry Organizacji Produkcji Wydziału Organizacji i Zarządzania uzyskał dyplom i odznakę "GLOBAL 500", którą wręczył Zastępca Sekretarza Generalnego ONZ p. Klaus Topfer. Nagroda przyznana została za całokształt prac nad rozwojem i wdrażaniem strategii czystej produkcji w zarządzaniu środowiskiem naturalnym w Polsce oraz w świecie w ramach UNEP - organizacji odpowiedzialnej za światowy program ochrony środowiska. Wyróżnienie zostało wręczone w dniu 5 czerwca 1998 r. w Moskwie.

2. Laureat - "Teraz Polska"

Kasa fiskalna KfM2000PC produkcji Zakładu Elektroniki Górniczej ZEG S.A. w Tychach została wyróżniona godłem "Teraz Polska". Kasa ta jest produktem polskim i została opracowana w ramach projektu celowego KBN nr 8 8323 93/C/1703 przy współudziale Instytutu Informatyki Politechniki Śląskiej, kierowanego przez prof. dra hab.inż. Andrzeja Grzywaka oraz Instytutu Informatyki Teoretycznej i Stosowanej PAN w Gliwicach.

3. Złoty Medal Międzynarodowych Targów Poznańskich

Na 70 Międzynarodowych Targach Poznańskich, które odbyły się w dniach 15-19 czerwca 1998 r., niskoemisyjny palnik gazowy opracowany przez Zespół prof. dra hab.inż. Jerzego Tomeczka z Katedry Energetyki Procesowej wspólnie z Hutą Buczek S.A., po raz kolejny zdobył prestiżowe wyróżnienie - ZŁOTY MEDAL MTP.

4. Nagroda Wydziału III PAN

Absolwent Wydziału Chemicznego Politechniki Śląskiej dr inż. Andrzej Matuszowicz (magisterium z chemii w roku 1992, doktorat z wyróżnieniem w roku 1998) otrzymał prestiżową nagrodę za cykl wyróżniających się prac naukowych w zakresie nauk chemicznych, opublikowanych w okresie ostatnich 3 lat, to jest w latach 1996-98.

• Badania naukowe i współpraca z przemysłem

Liczba prac badawczych zrealizowanych w 1998 r. w formie zleceń wewnętrznych w ramach dotacji na badania własne (BW) i działalność statutową (BK) była następująca:

BW - 203

BK - 196

Prac badawczych realizowanych na podstawie umów było w sumie 1036.

Wydziałami, które w roku 1998 zawarły najwięcej umów o realizację prac badawczych są:

- ◆ Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu (213)
- ◆ Wydział Budownictwa (189),
- ◆ Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki (160).

Największą wartością nakładów rocznych w pracach badawczych wykazały się:

- ◆ Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki,
- ◆ Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu,
- ◆ Wydział Górnictwa i Geologii,
- ◆ Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki.

Wyniki prac wykonywanych na bezpośrednie zlecenie jednostek gospodarczych są w większości wykorzystywane w praktyce. W nielicznych tylko przypadkach zawierane są w tym celu umowy. Liczba zawartych umów wdrożeniowych, tak jak w latach ubiegłych, jest mała z uwagi na sytuację finansową jednostek wdrażających (5).

• Dotacja KBN na działalność ogólnotechniczną

Komitet Badań Naukowych finansuje lub dofinansowuje inwestycje służące potrzebom badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych polegające na finansowaniu inwestycji budowlanych oraz zakupach aparatury naukowo-badawczej zaliczanej do środków trwałych zgodnie z odrębnymi przepisami.

Całkowita kwota dofinansowania inwestycji budowlanej w 1998 r. przez KBN wyniosła 800 000 zł., na inwestycje aparaturowe dotacja wyniosła 4 245 000 zł., natomiast dofinansowanie konferencji naukowych - 107 700 zł.

• Nagrody Ministra i nagrody SFN

W roku 1998 pracownicy Uczelni uzyskali 3 indywidualne i 4 zespołowe Nagrody Ministra Edukacji Narodowej w kwocie wynoszącej ogółem 132 000 zł. Ze środków na nagrody dla nauczycieli akademickich (SFN) przyznano kwotę w wysokości 788 024 zł.

• Współpraca z zagranicą

Współpraca Politechniki Śląskiej z partnerami zagranicznymi realizowana była w wielu aspektach. Była prowadzona w ramach umów dwustronnych, umów międzyrządowych, poprzez udział we wspólnych projektach europejskich jak również poprzez liczne kontakty indywidualne poszczególnych pracowników z zagranicznymi ośrodkami nauki.

W 1998 roku Uczelnia uczestniczyła w dziewięciu programach międzynarodowych.

Aktualnie Politechnika Śląska współpracuje z 31 uczelniami, z którymi zawarła umowy o współpracy. W roku 1998 podpisano kolejne porozumienia z następującymi Uczelniami: Cape Technikon - Afryka Płd., Le BTS Force de Vente a Mazamet - Francja, University of Malaga - Hiszpania, Fachhochschule Manheim.

Ważnym etapem w rozszerzaniu kontaktów dwustronnych było rozpoczęcie programu SOKRATES w Politechnice Śląskiej.

Współpraca w ramach umów rządowych finansowanych przez Komitet Badań Naukowych cieszy się wzrastającym zainteresowaniem jednostek Uczelni, a ilość składanych wniosków o jej finansowanie wzrasta z roku na rok. W 1998 roku Komitet przyznał Uczelni kwotę 235 000 zł. na finansowanie wymiany osobowej na 40 wniosków z Uczelni.

Przyznano również środki na organizację konferencji międzynarodowych w kraju w wysokości 93 000 zł., oraz 5 793 zł. na opłacenie składki z tytułu przynależności Uczelni w organizacjach międzynarodowych (1 składka).

• Wyjazdy zagraniczne i przyjazdy gości zagranicznych

W 1998 roku zrealizowano łącznie 874 wyjazdy pracowników Uczelni (w 1997 - 912).

Struktura tych wyjazdów przedstawia się następująco:

- * staże, kursy - 100 (w 97 r. - 116)
- * konsultacje naukowe - 223 (w 97 r. - 230)
- * wymiana bezdewizowa w ramach umów - 31 (w 97 r. - 35)
- * konferencje - 439 (w 97 r. - 433)
- * pozostałe - 81 (w 97 r. - 98).

Najważniejszą pozycję wyjazdów stanowią wyjazdy w celu udziału w konferencjach naukowych (50,22% wszystkich wyjazdów), gdzie pracownicy Uczelni mają możliwość prezentowania swoich osiągnięć na forum międzynarodowym. Ważną pozycję stanowią również wyjazdy długoterminowe i krótkoterminowe w ramach realizowanych w Uczelni programów Unii Europejskiej. Łącznie do ośrodków partnerskich w ramach programów Unii Europejskiej zrealizowano 179 wyjazdów pracowników, w tym największą pozycję stanowią wyjazdy w ramach programu TEMPUS - 129 wyjazdów, COPERNICUS - 5, TESSA - 2, CEEPUS - 29, SOKRATES - 14 wyjazdów.

W 1998 roku odwiedziło Politechnikę Śląską 158 gości zagranicznych. Równocześnie realizowało w naszej Uczelni studia doktoranckie 13 cudzoziemców, w tym 6 stypendystów Rządu Polskiego, 1 stypendysta na zasadach odpłatności dewizowej, pozostali - 6 realizują studia za zgodą Rektora na zasadzie "bez świadczeń".

• Międzynarodowe konferencje naukowe

W 1998 roku zorganizowano 7 konferencji międzynarodowych, które były finansowane przez KBN. Łącznie na konferencje przyznano dofinansowanie w wysokości 93 000 zł.

Zmiana systemu przyznawania środków finansowych z Komitetu Badań Naukowych usprawniła i przyspieszyła procedurę finansowania współpracy z zagranicą. Szczególnie możliwość wykorzystywania niewydatkowanych w jednym roku środków i przenoszenie ich na rok następny przyczyniła się bardzo wyraźnie do usprawnienia finansowania współpracy z zagranicą.

• Centrum Promocji Kultury Zagranicznej

W 1998 roku Centrum prowadziło działalność w następujących płaszczyznach:

- działalność promocyjna kultury zagranicznej,

- współpraca ze Studium Językowym British Council,
- współpraca z wydawnictwami książek technicznych,
- informacja o kulturze zagranicznej dla młodzieży akademickiej i szkolnej.

Działalność promocyjna kultury zagranicznej, w ramach bliskiej współpracy i tradycyjnie dobrych kontaktów z przedstawicielstwami dyplomatycznymi Austrii, Francji i Wielkiej Brytanii, doprowadziła do zorganizowania 4 wystaw.

W okresie wrzesień-grudzień 1998 nawiązano bliższe kontakty z innymi przedstawicielstwami zagranicznymi w Polsce i ustalono już promocję kultury zagranicznej na rok 1999.

Bliska współpraca z Pełnomocnikiem Rektora ds. Centrum Badań i Studiów Europejskich pozwoliła na szerszy dostęp do przedstawicielstw dyplomatycznych i zaowocowała m.in. rozpoczęciem współpracy z Ambasadą Finlandii.

CPKZ współpracowało ściśle, zgodnie z wcześniejszymi uzgodnieniami zawartymi w umowie pomiędzy Politechniką Śląską a British Council, ze Studium Języka Angielskiego British Council w Politechnice Śląskiej. Udzielało wszelkiej pomocy organizacyjnej w promocji języka angielskiego wśród pracowników Politechniki Śląskiej oraz młodzieży akademickiej.

W ramach współpracy z wydawnictwami książek technicznych, prowadzonej odpłatnie, zorganizowano 3 wystawy. Studenci, a także młodzież szkolna, odwiedzający wystawy organizowane przez CPKZ, pragnęli uzyskać nieco więcej informacji o kulturze zagranicznej.

• Ochrona własności intelektualnej

Liczba dokonanych zgłoszeń wynalazków:

- zarejestrowanych w Uczelni - 35 (w 1997 r. - 42)
- zgłoszonych do UP RP - 32 (35)

Liczba uzyskanych praw wyłącznych:

- patentów - 8 (w 1997 r. - 14)
- praw ochronnych na wzory użytkowe - 2 (4)

Liczba utrzymanych w mocy praw wyłącznych - 76 (127)

Liczba wynalazków znajdujących się w toku postępowania przed UP RP - 134 (w 1997 r. - 152)

Liczba wynalazków zgłoszonych za granicą - 2 (2).

Działalność wydawnicza

W 1998 roku nakładem Wydawnictwa Politechniki Śląskiej ukazały się łącznie 133 pozycje (w 1997 r. - 113 pozycji) o całkowitej objętości 2126 arkuszy (w 1997 r. - 1723 arkuszy) wydawniczych, w tym: 74 skrypty (1132,5 ark.) (w 1997 r. - 66 skryptów), 24 podręczniki (515,5 ark.) (w 1997 r. - 17 podręczników), 26 zeszytów naukowych (390,5 ark.) (w 1997 r. - 20 zeszytów), 6 monografii (70,5 ark.) (w 1997 r. - 7 monografii) i 3 wydawnictwa informacyjne. Zdecydowanie wzrosła liczba wydanych podręczników (z 17 do 24), co wpłynie niewątpliwie na podniesienie znaczenia wydawanych publikacji dydaktyczno-naukowych Politechniki Śląskiej na rynku ogólnopolskim.

Najaktywniejsze wydziały w zakresie działalności wydawniczej w 1998 r. to:

- * Elektryczny (9 podręczników, 12 skryptów, 4 zeszyty naukowe, 2 monografie),
- * Mechaniczny Technologiczny (6 podręczników, 8 skryptów, 1 monografia, 2 zeszyty naukowe),
- * Automatyki, Elektroniki i Informatyki (1 podręcznik, 15 skryptów, 5 zeszytów naukowych).

Biblioteka Główna

Biblioteka Główna Politechniki Śląskiej wraz z filiami w Katowicach i Rybniku oraz 64 bibliotekami zakładowymi w instytutach, katedrach i studiach międzywydziałowych tworzy system biblioteczno-informacyjny Uczelni, którego księgozbiór liczył w końcu 1998 r. 783 247 woluminów i jednostek inwentarzowych (1997 r. - 1 136 379), w tym 540 358 wol./j.inw. (w 1997 r. - 876 471 wol./j.inw.) w Bibliotece Głównej i jej filiach, a 242 891 wol./j.inw. w bibliotekach zakładowych Uczelni. Zmniejszenie liczby woluminów w 1998 r. wynika z wycofania ze zbiorów dawnych i zniszczonych opisów patentowych.

Ponadto z wymiany międzybibliotecznej, prowadzonej z 42 bibliotekami krajowymi i zagranicznymi, otrzymano 505 wol. (j.inw.) w tym: książek 372 wol., i czasopism - 133 wol. (133 tytułów). Z darów otrzymano ogółem 3 549 wol. (j.inw.) w tym książek - 1 071, czasopism - 56 wol. (56 tytułów), zbiorów specjalnych - 2 422 j.inw. (w tym 2 361 j.inw. patentów).

W roku 1998 Biblioteka Główna wraz z filiami prenumerowała oraz otrzymała z darów i wymiany ogółem 903 tytuły bieżących czasopism.

Udostępnienie zbiorów w wypożyczalni w Gliwicach i filiach w latach 1997 i 1998 r. przedstawiało się następująco:

Rodzaj usługi	Ogółem		w tym:			
			w Gliwicach		w filiach	
	1997 r.	1998 r.	1997 r.	1998 r.	1997 r.	1998 r.
Czytelnicy zarejestrowani w wypożyczalni (osób)	22 174	21 849	17 317	17 204	4 857	4 645
Wypożyczono na zewnątrz	92 268	78 074	72 181	65 515	20 087	12 559

W roku 1998 Oddział Informacji Naukowej odwiedziło 3 740 osób, którym udzielono łącznie 9 848 informacji bibliograficznych, bibliotecznych i rzeczowych. Kontynuowano prenumeratę zagranicznych baz danych na dyskach CD ROM. Skorzystało z nich 685 użytkowników.

Informacja o działalności usługowej Biblioteki Głównej znajduje się w sieci Internet na stronach www pod adresem: <http://www.polsl.gliwice.pl/alma.mater/pozostale/biblg1.html> lub <http://www.polsl.gliwice.pl> → inne jednostki → Biblioteka Główna.

Centrum Komputerowe

W roku 1998 Centrum Komputerowe Politechniki Śląskiej zakończyło 5-lecie działalności. W tym okresie realizowano szereg przedsięwzięć w zakresie budowy i eksploatacji sieci komputerowych, prowadzonych na rzecz Politechniki Śląskiej jak i dla jednostek akademickich, instytutów PAN oraz jednostek badawczo-rozwojowych regionu. Przedsięwzięcia te i działania z nimi związane zgrupowane były wokół następujących tematów wiodących:

- * rozbudowa i eksploatacja Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej (ŚASK),
- * rozwój sieci uczelnianej,
- * rozwój systemów informacyjnych Uczelni,
- * utrzymanie i eksploatacja infrastruktury informatycznej Uczelni.

Szczegółowe informacje dotyczące działalności Centrum Komputerowego w 1998 roku publikowaliśmy niedawno w naszym biuletynie (Z ŻYCIA..., luty'99).

Finanse

Uchwalony przez Senat Plan rzeczowo-finansowy Uczelni na rok 1998 zakładał wystąpienie straty w działalności operacyjnej, natomiast na funduszu pomocy materialnej dla studentów planowano dodatni wynik finansowy.

Przyznana Uczelni przez MEN dotacja budżetowa na działalność dydaktyczną nie zapewniała pełnego pokrycia na finansowanie realizacji niezbędnych zadań, a przewidywane przychody własne, stanowiące tylko 17,5% ogółu przychodów, nie mogły w wystarczającym stopniu uzupełnić braków finansowych. Założono więc w planie stratę w działalności dydaktycznej w wysokości 2 650 673 zł., oraz po uwzględnieniu zaplanowanych zysków z działalności badawczej i z operacji finansowych, ujemny wynik finansowy działalności Uczelni w kwocie 26 009 zł.

W trakcie 1998 roku, w wyniku starań Władz Uczelni, uzyskaliśmy dodatkowe dotacje: na usuwanie skutków powodzi w kwocie 1 100 000 zł. oraz na dofinansowanie potrzeb remontowych w kwocie 1 712 800 zł. Tę ostatnią dotację Uczelnia otrzymała w grudniu 1998 r.

Zwiększone przychody własne w działalności dydaktycznej, większy zysk z działalności badawczej, znaczne zyski z operacji finansowych i pozostałych przychodów pozwoliły na zlikwidowanie przewidywanej straty i rok 1998 zakończył się dodatnim wynikiem finansowym w wysokości 1 147 834 zł.

Saldo funduszu pomocy materialnej dla studentów na koniec 1998 roku wyniosło 4 119 315 zł. (planowany 3 310 183 zł.). Wzrost funduszu wynika między innymi z konieczności gromadzenia środków na kontynuację w 1999 roku rozpoczętych w 1998 roku remontów oraz z obniżonych kosztów prowadzenia domów i stołówek studenckich.

Realizacja przychodów funduszu pomocy materialnej dla studentów osiągnęła w 1998 roku poziom 100,1% planu (w tym dotacja budżetowa 100%), a koszty osiągnęły poziom 96,8% planu. Koszty prowadzenia domów studenckich wyniosły 93,8%, a stołówek studenckich 91,5%. W roku 1998 przychody z tytułu opłat za korzystanie z domów studenckich wzrosły o 1,2% w stosunku do planu (tj. o kwotę 56 149 zł.). Koszty z tytułu wypłat stypendium socjalnego zwiększyły się o 53,3% w stosunku do planu (tj. o kwotę 669 784 zł.).

Znaczny wzrost zapomóg w stosunku do planu, wynika z wypłaconych (z środków przyznanych w 1997 r.) - zapomóg na usuwanie skutków powodzi.

Koszty prowadzenia domów studenckich kształtowały się na poziomie 93,8% kwoty planowanej. Natomiast koszty prowadzenia stołówek studenckich wzrosły o 47,3% w stosunku do planu, głównie z powodu wykonania niezbędnych remontów na kwotę 360 350 zł.

Realizacja remontów w domach studenckich w kwocie 6 063 612 zł. stanowią 98,0% planu remontów (plan 6 190 000 zł.).

W sprawozdaniu z działalności finansowej Uczelni poświęcono bardzo dużo miejsca - w sumie 21 stron, na których zamieszczono szczegółowe dane dotyczące wyników finansowych poszczególnych jednostek organizacyjnych i całej Uczelni w działalności dydaktycznej, działalności badawczej oraz pomocy materialnej dla studentów. Przedstawiono wyniki finansowe wydziałów oraz jednostek międzywydziałowych, pozawydziałowych i ogólnouczelnianych.

Remonty i modernizacje

Zadania remontowe realizowane były w minionym roku zgodnie z zatwierdzonym przez Senat planem remontów, finansowanych z Centralnego Funduszu Remontowego, w którym zaplanowano koszty na kwotę 2 597 600 zł. Ponieważ potrzeby remontowe przekraczały znacznie zaplanowaną kwotę, Senat Uczelni dopuścił realizację zadań wykraczających poza przyjęty plan, pod warunkiem uzyskania dodatkowych środków finansowych z rezerwy MEN lub z przychodów własnych.

O skali trudności w utrzymaniu właściwego stanu technicznego Uczelni świadczy plan potrzeb remontowych, ustalonych na 1998 r., który zamknął się kwotą ponad 11 500 000 zł. Podkreślenia wymaga fakt, że w planie tym ujęto tylko potrzeby najpilniejsze. Z pozycji rzeczowych tego planu do najważniejszych, a odkładanych ze względu na braki finansowe należą: wymiana okien w większości obiektów dydaktycznych, remonty elewacji i dachów wraz z ociepleniem obiektów, remonty instalacji elektrycznych i wodno-kanalizacyjnych. Do zadań remontowych, na które brak pokrycia finansowego dołączyć należy zadania modernizacyjne, finansowane z funduszu zasadniczego (inwestycyjnego). Do najpilniejszych zadań w tej grupie zaliczyć należy: modernizację uczelnianej sieci teletechnicznej z wymianą centrali analogowej na centralę cyfrową, modernizację sal dydaktycznych dostosowującą te sale do standardów europejskich, modernizacje związane z dostosowaniem obiektów do wymogów ochrony pożarowej z instalacją urządzeń sygnalizacji pożaru. Potrzeby modernizacyjne na rok 1998 oszacowane zostały na kwotę ok. 7 000 000 zł. z czego do planu centralnego zatwierdzona została kwota 1 100 000 zł.

Inwestycje

W planie inwestycji na 1998 rok znajdowały się następujące zadania:

1. Inwestycja finansowana z resortowego planu inwestycyjnego:
 - Budowa obiektu dydaktyczno-technologicznego dla Wydziału Mechanicznego Technologicznego. Nakłady przewidziane przez resort dla tego zadania na 1998 rok wyniosły zaledwie 1 000 000 zł. Uczelnia realizuje inwestycję w przekonaniu, że postępujące wolnymi krokami zaawansowanie rzeczowe będzie gwarantem zwiększania zaangażowania finansowego resortu w latach następnych.
2. Inwestycje własne:
 - Rozbudowa Domu Pracy Twórczej w Szczyrku z przekształceniem w Ośrodek Wczasowo-Szkoleniowy. Inwestycja znajduje się w ostatniej fazie realizacji. W 1998 roku zakończono roboty ogólnobudowlane i instalacyjne, uruchamiając własne centralne ogrzewanie w obiekcie, co pozwoliło na kontynuowanie prac w zimie. W uaktualnionym według cen 1998 roku zbiorczym zestawieniu kosztów, całkowity koszt inwestycji ustalono na 3 139 400 zł., a koszty poniesione od początku budowy do 31.12.98 r. wyniosły w cenach bieżących 1 973 700 zł. W drugiej połowie 1998 r. na plac budowy wszedł kolejny wykonawca wyłoniony w drodze przetargu, którego zadaniem jest wykonanie robót wykończeniowych. Planowane oddanie obiektu do użytku nastąpi w 1999 r.
 - Zabudowa podcieni gmachu Wydziału Automatyki, Informatyki i Elektroniki. Inwestycja finansowana jest w całości z środków inwestycyjnych KBN i Wydziału.
3. Inwestycje inne:
 - Budowa pawilonu badawczego przy Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki. Inwestycja w całości finansowana jest przez KBN.

Działalność socjalna

Jak co roku tak i w 1998 roku działalność socjalna ukierunkowana była na organizację wypoczynku dzieci i młodzieży, wczasów dla pracowników i ich rodzin, świadczeń dla emerytów, rencistów i ich rodzin, turystyki, pomocy losowej i socjalnej, działalności kulturalnej, sportowej oraz pomocy mieszkaniowej w formie niskoprocentowych pożyczek, dofinansowań i umorzeń pożyczek.

Dofinansowanie do skierowań na wczasy, indywidualnego wypoczynku (tzw. "grusza"), zimowisk, kolonii letnich, obozów dla młodzieży, turystyki, kultury i sportu w 1998 roku tak jak i w roku 1997 wynosiło:

- indywidualna kwota do wykorzystania przez pracownika - 1000 zł.
- indywidualna kwota do wykorzystania przez upr. członków rodziny - 500 zł (dzieci do lat 20)

Emeryci i renciści:

- indywidualna kwota do wykorzystania przez emeryta i rencistę - 550 zł.
- indywidualna kwota do wykorzystania przez upr. członków rodziny - 275 zł.

Ogółem koszt działalności socjalnej Uczelni w 1998 roku wyniósł 8 116 105 zł.

Gospodarka składnikami majątkowymi

Wszystkie inwentaryzacje zaplanowane na 1998 rok zostały wykonane. Dodatkowo przeprowadzono inwentaryzacje wynikające ze zmiany struktury organizacyjnej oraz zdawczo-odbiorcze.

Uczelniana Komisja Inwentaryzacyjna zweryfikowała różnice inwentaryzacyjne w 24 jednostkach Uczelni. W trakcie przeprowadzania spisów dokonywano kontroli gospodarki składnikami majątkowymi, a w szczególności prawidłowości prowadzenia dokumentacji majątkowej, oznakowania inwentarza oraz prawidłowości przeprowadzania procedur likwidacyjnych. W większości jednostek gospodarka prowadzona jest bez zastrzeżeń. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wydawane były zalecenia pokontrolne.

Z PRAC KBN

■ Posiedzenia komisji

7 i 8 kwietnia 1999 roku odbyły się posiedzenia Komisji Badań Stosowanych i Podstawowych.

Departament Studiów i Polityki Naukowej przedstawił projekt uchwały w sprawie:

- rozdysponowania środków na działalność ogólnotechniczną i wspomagającą badania podmiotów działających na rzecz nauki (DOT). Komisje jednomyślnie przydzieliły 81 podmiotom dofinansowanie w kwocie 2 221 540 zł. (wnioskowano o 4 207 528 zł.). Negatywnie oceniono 39 wniosków na łączną kwotę 1 148 325 zł.;
- dofinansowania w 1999 roku importu czasopism naukowych dla jednostek naukowych i badawczo-rozwojowych. Komisje przyznały na ten cel 377 jednostkom 49 202 224 zł. Równocześnie komisje postanowiły, że środki przyznane na import czasopism powiększą dotację na działalność statutową w bieżącym roku oraz, że w przypadku jednostek, które nie otrzymają kategorii, nie otrzymają również środków na import czasopism.

W kolejnym punkcie obie komisje podsumowały dyskusję i wnioski z wspólnego posiedzenia KBP i KBS w dniu 12 marca br. na temat nowelizacji ustawy o utworzeniu KBN.

Departament Badań przedstawił:

- zbiorcze wyniki kategoryzacji jednostek i poziomu dofinansowania ich działalności statutowej w 1999 roku. Komisje rozdzieliły łączną kwotę 1 164 900 000 zł. (z czego do dyspozycji KBP było 55,45%, zaś KBS - 44,55%). Jednostki badawczo-rozwojowe

otrzymały 45,31% tej kwoty, PAN - 25,57 %, szkoły wyższe - 29,12%.

- do rozpatrzenia przez komisje dotacji na specjalne urządzenia badawcze w 1999 r. Komisje przyznały 18 561 000 zł. na realizację 42 SPUB (w tym 3 nowych na kwotę 495 000 zł.). Pozostałe sześć nowych SPUB (988 010) komisje włączyły do dofinansowania w ramach działalności statutowej (DST);
- wnioski zespołów o dofinansowanie w roku bieżącym inwestycji aparaturowych. Komisje rozdysponowały 124 287 640 zł. między 594 wnioski (w tym dofinansowano dwa wnioski środowiskowe na kwotę 3 500 000 zł.). Na wniosek Zespołu Nauk Medycznych (P-05) komisje wstrzymały się od ostatecznego podziału przypadającej na ten zespół kwoty między wnioski. Uczynią to w terminie późniejszym;
- wniosek Ministra Edukacji Narodowej o przyznanie dotacji na badania własne w 1999 roku dla nadzorowanych przez resort szkół wyższych. Zaproponowany podział przydzielonej MEN kwoty 157 805 000 zł. został dokonany według algorytmu, który z niewielkimi zmianami stosowany jest od 1991 roku. Komisje wniosek przyjęły.

Podsekretarz Stanu w KBN, Sekretarz KBN dr Jan Krzysztof Frąckowiak przedstawił informację dotyczącą przyznawania przez zespoły komisji KBN promotorskich projektów badawczych osobom nie będącym obywatelami polskimi (obecnie około 20).

Departament Systemów Informatycznych przedstawił do zatwierdzenia przez komisje pakiet projektów trzech uchwał w sprawie podziału środków finansowych:

- na dofinansowanie inwestycji w zakresie roz-

- budowy miejskich sieci komputerowych MAN w latach 1999-2000. Komisje rozdzieliły dla 20 ośrodków kwotę 19 210 000 zł. (w tym 15 780 000 zł. w roku bieżącym);
- na dofinansowanie inwestycji w zakresie budowy lub rozbudowy lokalnych sieci komputerowych LAN w 1999 r. Komisje przydzieliły na ten cel 12 416 366 zł.;
- na wyposażenie centrów komputerów dużej mocy obliczeniowej (KDM) w sprzęt komputerowy w 1999 roku. Komisje przyznały pięciu ośrodkom KDM dofinansowanie w łącznej wysokości 7 800 000 zł.

Na zakończenie obrad Podsekretarz Stanu w KBN Małgorzata Kozłowska omówiła perspektywy rozwoju infrastruktury informatycznej w Polsce w najbliższych latach, zaś Podsekretarz Stanu w KBN, Sekretarz KBN dr Jan Krzysztof Frąckowiak przedstawił uwagi dotyczące struktury KBN następnej kadencji. Przypomniał, że jesienią br. rozpoczynają się procedury wyborcze do KBN IV kadencji i do obowiązków komisji należy zaproponowanie Komitetowi struktury KBN (analogicznie jak w uchwale nr 24/96 KBN z 18 września 1996 roku). Komitet winien podjąć nową uchwałę do 15 września br. Kolejne posiedzenia komisji zaplanowano na 5 i 6 maja br.

■ Posiedzenie KBN

21 kwietnia br. odbyło się posiedzenie Komitetu Badań Naukowych. Obradom przewodniczył Przewodniczący Komitetu prof. Andrzej Wiszniewski.

Komitet rozpatrzył i przyjął jednomyślnie przedłożony przez Departament Badań projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie kryteriów i trybu przyznawania środków z budżetu państwa na dofinansowywanie ważnych ze względów społeczno-gospodarczych prac badawczo-rozwojowych realizowanych na zlecenie organów administracji rządowej, podejmowanych w formie projektów celowych zamawianych (uchwałą nr 13/97 KBN z 15 maja 1997 r.). Zmiana była niezbędna, gdyż należało dostosować uchwałę do ustaw wprowadzających od 1 stycznia br. nowy podział terytorialny państwa, samorząd wojewódzki i zmieniony zakres zadań wojewodów. Strategia rozwoju województwa i gospodarowanie mieniem województwa należy obecnie do zadań samorządu województwa, a nie do wojewody. Z tego względu wnioskodawcą dla projektu celowego zamawianego powinien być marszałek województwa, a nie - jak dotychczas - wojewoda. Przewodniczący Zespołu opiniodawczo-doradczego do spraw projektów celowych zamawianych przedstawił szereg wniosków o:

- Ponowne ogłoszenie konkursu na realizację projektu badawczego zamawianego (PBZ) "Mikrosystemy do kompleksowej analizy mediów wieloskładnikowych" (PBZ 019-015). Komitet wniosek przyjął.
- O odstąpienie od ustanowienia PBZ (Komitet jednogłośnie zaakceptował wszystkie trzy wnioski):
 - "Przeciwdziałanie przedwczesnej umieralności w Polsce" (PBZ 59-02), który został ustanowiony w październiku 1993 roku. W styczniu 1995 r. wobec wniosku o odstąpienie z uwagi na negatywną ocenę ofert wykonania, Komitet postanowił, aby zespół przeprowadził dalsze negocjacje z Ministerstwem Zdrowia i Opieki Społecznej. Negocjacje odbyły się w latach 1996, 1997 i 1998 i nie doprowadziły do zgłoszenia poprawionego projektu;
 - "Meteorologiczna osłona rolnictwa w województwie szczecińskim" (PBZ 02-08) - wpłynęła tylko jedna oferta;
 - "Perspektywy rozwoju ogrodnictwa do roku 2000 i 2010" (PBZ 18-06). Resort rolnictwa nie wykazywał zainteresowania projektem.
- Ustanowienie PBZ KBN 10/T12/98 "Człowiek i środowisko wobec procesu restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego". Komitet - z uwagi na zbyt późne dostarczenie materiałów członkom Komitetu - wniosku nie rozpatrywał.
- Ustanowienie PBZ KBN 09/T08/98 "Nowe procesy kształtowania plastycznego metali i stopów oparte o kontrolowanie struktury z uwzględnieniem fizycznego i matematycznego modelowania zjawisk mikrostrukturalnych, mechanicznych i termicznych". Komitet jednomyślnie wniosek zaakceptował.

W kolejnym punkcie obrad Komitet jednomyślnie przyjął postanowienie w sprawie racjonalnego i prawidłowego wdrażania systemu ocen parametrycznych (pełny tekst postanowienia w załączeniu).

Komitet zmienił uchwałę w sprawie powołania opiniodawczo-doradczego Zespołu do spraw Etyki Badań Naukowych, powołując na przewodniczącego Zespołu - na miejsce zmarłego prof. Aleksandra Gieysztora - prof. dr hab.n. med. Witolda Karczewskiego oraz na sekretarza - na miejsce dr inż. Przemysława Pietrzyka - mgr inż. Zdzisława Zawojskiego. Komitet rozpatrzył wniosek przedłożony przez Departament Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej w sprawie udziału Polski w budowie teleskopu SALT w Republice Południowej Afryki. Polski udział w budowie teleskopu w wysokości 10% kosztów (2,5 mln USD) dawałby gwarancje dostępu do 10% czasu pracy telesko-

pu przez 10 lat po zakończeniu budowy (przy opłaceniu 10% kosztów eksploatacji). W budowie wzięłyby udział 8 partnerów. Rząd RPA zobowiązuje się pokryć 50% kosztów budowy i eksploatacji. Komitet wyraził zgodę na przygotowanie umowy międzyrządowej o współpracy naukowej i naukowo-technicznej z RPA, w szczególności dotyczącej projektu budowy teleskopu SALT.

Departament Współpracy z Zagranicą przedstawił również informacje o działaniach prowadzonych w celu przystąpienia Polski do V. Programu Ramowego Badań, Rozwoju i Prezentacji Unii Europejskiej. Parlament Europejski przyjął 14 kwietnia br. projekt decyzji stanowiącej podstawę uczestnictwa Polski i 9 innych krajów w V.PR. Rada Ministrów UE ma zatwierdzić projekt na najbliższym posiedzeniu 20 maja br. Zespół do spraw Współpracy Naukowej i Naukowo-Technicznej z Zagranicą dokonał oceny 796 wniosków spełniających wymogi formalne i zaproponował wybór 200 projektów (po 2 000 euro każdy). Lista tych projektów została zamieszczona na stronie KBN w Internecie. Po zaakceptowaniu listy przez Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Warszawie Biuro Współpracy Europejskiej Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej zawarło umowy z autorami projektów. Na ogłoszony przez KBN konkurs dla instytucji zainteresowanych utworzeniem regionalnych lub branżowych punktów kontaktowych wspomagających przygotowania do uczestnictwa w V.PR wpłynęło 36 wniosków, które zostały rozpatrzone przez zespół 15 kwietnia br. Zespół zaproponował dofinansowanie 19 instytucji.

Departament Współpracy z Zagranicą przedstawił też informacje o możliwości uzyskania grantów badawczych z The Wellcome Trust oraz o programach, możliwościach składania wniosków i terminach.

W sprawach różnych Komitet przyjął postanowienie dotyczące udziału członka zespołu - opiekuna sekcji specjalistycznej w posiedzeniu sekcji. Będzie to możliwe po uzyskaniu akceptacji Przewodniczącego Komitetu.

Kolejne posiedzenie Komitetu zaplanowano na 19 maja br.

*Rzecznik Prasowy
Komitetu Badań Naukowych
dr Tadeusz Zaleski*

■ Postanowienie KOMITETU BADAŃ NAUKOWYCH

(przyjęte na posiedzeniu 21 kwietnia 1999 r.)

Po zapoznaniu się z:

- oceną parametryczną jednostek naukowych i jednostek badawczo-rozwojowych dokona-

ną przez zespoły komisji Komitetu Badań Naukowych,

- wynikającymi z tej oceny wnioskami zespołów w sprawie kategoryzacji jednostek i wysokości dofinansowania ich działalności statutowej,
- podjętymi na podstawie tych wniosków uchwałami Komisji Badań Stosowanych i Komisji Badań Podstawowych,

Komitet Badań Naukowych, na wniosek Przewodniczącego Komitetu, przyjmuje poniższe stanowisko.

1. System oceny parametrycznej jednostek wnioskujących o dofinansowanie ich działalności statutowej został wprowadzony jednomyślnie przez obie komisje KBN i przyjęty przez Komitet. Jego wdrożenie wymagało wielkiego wkładu pracy jednostek przygotowujących materiały informacyjne i zespołów rozpatrujących te materiały. Umożliwiając znacznie dokładniejszą i bardziej obiektywną analizę wyników pracy jednostek, nowy system staje się ważną podstawą ich samooceny i planowania strategii rozwoju. System ten jest popierany przez środowiska naukowe, należy go utrzymać i rozwijać.
2. Ocena i wynikająca z niej kategoryzacja jednostek, aby spełniać niezbędne wymagania, powinna posiadać następujące cechy:
 - A. Dane przedstawione przez jednostki powinny być rzetelne, jednoznaczne i udokumentowane.
 - B. Kryteria przełożenia tych danych na ocenę punktową powinny oddawać wartości dorobku naukowego i efektywności prac, a także promować aktywność jednostek w pożądanym kierunku.
 - C. Podział na kategorie oraz poziom dofinansowania statutowego powinny jednoznacznie wynikać z wyników oceny i zasad przyjętych przez Komitet.
 - D. Przy ocenie i formułowaniu wniosków dotyczących kategorii oraz finansowania działalności statutowej jednostek zespoły powinny wiernie trzymać się zasad przyjętych przez Komitet.
3. Pomimo ponad rocznych przygotowań, dyskusji i przeprowadzonej symulacji ocen parametrycznych, nowy system okazał się w praktyce bardzo trudny do konsekwentnego wdrożenia już w pierwszym roku jego zastosowania. Sformułowane wyżej wymagania zostały spełnione tylko częściowo, w różnym stopniu przez różne jednostki i zespoły. I tak:
 - A. Dane przedstawione przez jednostki nie były do końca rzetelne, szczególnie w obszarze osiągnięć wdrożeniowych, gdzie łatwo było o niejednoznaczną interpretację.

- B. Przyjęte kryteria były nie zawsze przystosowane zarówno do różnorodności ocenianych jednostek, jak i do wykreowania właściwej polityki naukowej - np. promowania w obszarze badań stosowanych innowacyjności i zastosowań praktycznych uzyskanych wyników.
- C. Uszczegółowienie (często niezbędne uzasadnione specyfiką jednostek i dyscyplin) przez zespoły kryteriów oceny i kategoryzacji następowało niekiedy na etapie rozpatrywania wniosków jednostek.
- D. Podział na kategorie nie we wszystkich zespołach wiernie odzwierciedlał wynik oceny punktowej w sposób zgodny z przyjętymi zasadami, w tym w obrębie grup jednostek zbliżonych pod względem kosztochłonności prac, wykonywanych zadań, czy niskiej liczebności kadry naukowej. Przydział dotacji statutowej w wielu przypadkach odbiegał od zasad określenia jej wysokości na podstawie przeliczeniowej liczby zatrudnionych oraz średniej wartości efektywności dla danej kategorii.
4. Ponieważ nie było możliwe dalsze odkładanie decyzji finansowych, Komitet uznaje konieczność podjęcia przez obie komisje uchwały w sprawie kategoryzacji i dotacji na działalność statutową jednostek, mimo podniesionych w czasie dyskusji oraz przedstawionych wyżej wątpliwości i zastrzeżeń. Tym samym Komitet uznaje, że system ocen parametrycznych nie mógł zostać w pełni i konsekwentnie wprowadzony w pierwszym roku jego zastosowania. Rok ten należy
- uznać za przejściowy, a wyniki prac i dyskusji wykorzystać jako podstawę niezbędnych zmian w nowym systemie, w tym zmian skali punktów przyznawanych jednostkom za poszczególne wyniki.
5. Komitet zaleca zespołom dokonanie pilnej analizy przyczyn wystąpienia rozbieżności pomiędzy zasadami systemu oceny parametrycznej jednostek a przedstawionymi komisjom wnioskami. W wyniku tej analizy zespoły powinny:
- A. Do końca kwietnia br. przedstawić wszystkie szczegółowe kryteria, które stały się podstawą formułowania wniosków do komisji Komitetu o przyznanie jednostkom kategorii i dotacji na działalność statutową w roku 1999.
- B. Do 31 maja br. sformułować propozycję zmian i uzupełnić system ocen parametrycznych wraz z ich uzasadnieniem. Propozycje powinny dotyczyć zarówno zasad ogólnych dla całego systemu, jak i zasad szczegółowych obowiązujących w konkretnym zespole.
- C. Przygotować dla komisji Komitetu na ich czerwcowe posiedzenia, na podstawie odwołań jednostek, wnioski dotyczące niezbędnych korekt kategorii i dotacji przyznanych na rok bieżący, w najbardziej uzasadnionych przypadkach i w granicach możliwości finansowych Komitetu.
6. Komitet zaleca intensywne upowszechnienie i konsultowanie w zainteresowanych środowiskach zasad nowego systemu ocen, z uwzględnieniem komitetów naukowych PAN i naukowych stowarzyszeń.

KATEGORYZACJA WYDZIAŁÓW

w wyższych szkołach technicznych w Polsce

Na podstawie informacji uzyskanej od Wiceministra prof. W. Winklera podajemy kategoryzację wydziałów dokonaną przez KBN w wyższych szkołach technicznych w Polsce.

Uczelnia	Liczba wydziałów z kategorią					
	1	2	3	4	5	0
AGH w Krakowie	4	7	2	-	-	1
Pol. Białostocka	-	2	4	-	-	-
Pol. Częstochowska	1	1	1	2	1	-
Pol. Gdańska	2	3	2	1	1	-
Pol. Koszalińska	-	-	3	1	1	-
Pol. Krakowska	3	1	4	1	-	1
Pol. Lubelska	-	4	2	1	4	-
Pol. Łódzka	1	5	2	2	3	-
Pol. Opolska	-	-	-	4	1	1
Pol. Poznańska	3	3	-	-	-	-
Pol. Radomska	-	-	2	2	2	-
Pol. Rzeszowska	-	1	2	1	-	1
Pol. Szczecińska	1	2	2	-	1	1
Pol. Śląska	5	3	1	-	2	1
Pol. Świętokrzyska	-	1	1	1	-	1
Pol. Warszawska	8	8	-	1	-	1
Pol. Wrocławska	5	5	4	1	1	2
Pol. Zielonogórska	-	1	1	2	-	-

Z NOTATNIKA PRZEWODNICZĄCEGO RG Sz.W.

W związku z organizacją wyborów do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego opublikowano listę uczelni niepaństwowych, wpisanych do rejestru Ministra Edukacji Narodowej do dnia 25 marca br. Na liście tej są:

- 22 uczelnie uniwersyteckie,
- 5 uczelnie technicznych,
- 3 uczelnie rolnicze,
- 83 uczelnie ekonomiczne,
- 13 uczelnie pedagogicznych,
- 4 uczelnie artystyczne,
- 5 uczelnie wychowania fizycznego,
- 10 uczelnie zawodowych.

W sumie więc w kraju istnieje już 145 uczelni niepaństwowych.

W grupie uczelni technicznych zarejestrowane są:

1. Wyższa Szkoła Techniczna w Legnicy
2. Polsko-Japońska Wyższa Szkoła Technik Komputerowych w Warszawie
3. Wyższa Szkoła Informatyki Stosowanej i Zarządzania w Warszawie
4. Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Bielsku-Białej
5. Wyższa Szkoła Informatyki w Łodzi

KONCERT WIOSENNY

W Domu Muzyki i Tańca w Zabrze odbył się 23 kwietnia br. Koncert Wiosenny w wykonaniu artystów "Piwnicy pod Baranami", a zatytułowany PIWNICA POD BARANAMI WIOSENNA. W Koncercie uczestniczyli pracownicy i studenci Politechniki Śląskiej, których powitał JM Rektor prof. B. Pochopień. Szczególnie gorąco zostali powitani przybyli goście: Wiceminister

Edukacji Narodowej prof. W. W i n k l e r , Wojewoda Śląski M. Kempski, Przewodniczący NSZZ "Solidarność" M. Krzaklewski, prezydenci i burmistrzowie miast Śląska oraz przedstawiciele samorządów lokalnych.

AZM

WTORKI I CZWARTKI
POD ZNAKIEM AZM

- Próba! Na praktykable proszę!
- słycać donośny głos Krysi, choć jeszcze jej nie widać. Wszyscy wdrapują się na "chórowe schody" i wtedy naprzeciw kilkunastuosobowego Akademickiego Zespołu Muzycznego staje drobniutka osóbką z burzą ciemnych loków i z uśmiechem zaprasza do śpiewania. Krystyna Krzyżanowska-Łoboda jest kolejnym przykładem małego, jeżeli chodzi o wzrost, wielkiego, jeżeli chodzi o ducha, talent i umiejętności - człowieka. To Krysia jest niewątpliwie tą osobą, która scala cały zespół. To ona wybiera ambitne utwory, nie te, które będzie się przyjemnie śpiewać już po kilku próbach, ale te, które pochłoną kilka miesięcy ciężkiej pracy i niejeden wyjazd warsztatowy. Najważniejsza jednak jest satysfakcja, z tego, że zrobiło się coś, na co nie porywa się każdy amatorski zespół. I choć niejeden chórzysta zgrzyta zębami nad "Mszą Berlińską" Arvo Pärta i nie każdy od razu przekonuje się do kompozycji Lucjana Laprusa, to mimo wszystko nikt nie myśli o obniżeniu poprzeczki. Wręcz przeciwnie, ustawia się ją coraz wyżej. Na rok 2000 planujemy wraz z "Resonansem Con Tutti" i Państwową Filharmonią Zabrzańską wykonanie Carminy Burany, by wielkim krokiem wejść w trzecie tysiąclecie.

Próba rozpoczyna się półgodzinnym rozśpiewaniem. Ma ono obudzić nasze głosy i poprawić dykcję, by publiczność słyszała nie tylko dźwięki ale i słowa. Z żalem trzeba przyznać, że jest to też czas, kiedy schodzi się cały zespół. No cóż, punktualność wciąż nie jest naszą mocną stroną, pomimo usilnych wysiłków Krysi i Dziurny - naszej prezki - w tym kierunku. Nie poskutkowało nawet zamykanie sali równo o 18.30. Część osób biegnie na próbę tuż po zajęciach na Politechnice, część dojeżdża z Katowic

i okolic, więc nie sposób zebrać wszystkich w jednym czasie. W zależności od tego jak bardzo jesteśmy zaawansowani w pracy nad utworami - czy je dopiero czytamy, czy też każdy zna już dźwięki i zaczynamy tzw. "rzeźbienie utworu" - odpowiednio

próba odbywa się w głosach lub całościowo. Niewątpliwie najprzyjemniejszym jest etap drugi, nadawanie utworom charakteru, pracowanie nad jakością dźwięku, nad jego barwą, nad frazą. Czasem praca nad jednym "kawałkiem" zabiera nam całą godzinę, niekiedy trzeba się spotkać dodatkowo, przed próbą lub w piątek w czasie prób orkiestry, by dopracować to, czego nie zdążyło się zrobić. Wtedy tzw. douczaniem zajmują się głosowi: sopran prowadzi Ania (już wkrótce absolwentka AM w Katowicach), alty - Anetta lub Edyta, która u nas odbywa praktyki. Głosy męskie, tenory i basy ćwiczą z Przemkiem i Tomkiem. Ten drugi etap pracy będący najprzyjemniejszym, jest jednocześnie najtrudniejszym. Krysia przekazuje nam wtedy swoją wizję utworu, swoją interpretację i musimy wtedy znaleźć płaszczyznę porozumienia. Dlaczego? Otóż dlatego, że choć głos decydujący należy do dyrygenta, jeżeli chodzi o interpretację, to jednak Krysia zawsze zostawia nam pewien margines swobody. Nie jest on wielki, ale wystarczający, by każdy mógł sobą wyrazić

to, co śpiewa, by nie było to tylko odtwarzanie, ale przeżywanie. I to amatorstwo AZM jest w tym przypadku dużą zaletą zespołu. Wytwarza to pewną atmosferę, którą publiczność czuje na koncertach.

Równoległe z próbami odbywają się zajęcia z emisji głosu. Prowadzone są przez panią Bożenę Zborowską, która z racji swego wieloletniego doświadczenia pracy z młodzieżą potrafi sprawić, że człowiek przestaje się bać

śpiewania. Dowiaduje się też, że praca głosem to nie praca gardłem, uczy się "grać na nosie", by ustawić dobrze dźwięk. Co bardzo ważne - pani Bożena uczy nas oddychać. Może się to wydawać banalne, ale prawidłowy oddech to 50% sukcesu. Gdy nowa osoba pojawia się w zespole, zwłaszcza jeżeli nigdy nie śpiewała w chórze, kieruje się ją właśnie do pani Zborowskiej. Jest ona niezwykle ciepłą, otwartą osobą i jej serdeczność pomaga szybciej "wejść" do zespołu, poczuć się "jak u siebie", i czerpać radość ze śpiewania. Bo to jest niewątpliwie najważniejsze - by śpiewanie sprawiało ci radość. Nie musisz mieć wykształcenia muzycznego, choć ono na pewno bardzo pomaga. Nie musisz mieć głosu solisty, bo śpiewanie w chórze nie na tym polega. Jedyne co jest nieodzowne to twoja muzykalność i wrażliwość. To one pomogą ci zrozumieć język muzyki. Sprawa przedstawia się inaczej, jeżeli chodzi o drugą połowę AZM - orkiestrę. Tam wykształcenie, przynajmniej średniej Szkoły Muzycznej, jest konieczne. Chyba, że ktoś jest genialnym samoukiem.

Kilka razy do roku wyjeżdżamy na warsztaty. Jest to kilka weekendów ciężkiej pracy, zabawy i imprez. Jest to też doskonała okazja, by się lepiej poznać, a dla nowych - prawdziwa "szkoła przetrwania". Jeżeli po takich warsztatach nie będą mieli dość i stwierdzą, że warto było, to znaczy, że połknęli tzw. bakcyła. A AZM zyskał kolejnych zapalonych chórzystów.

Repertuar zespołu jest tak urozmaicony, że nie sposób dogodzić każdemu. Śpiewamy zarówno ulubione przez wszystkich "jazzy", a wśród nich znane "Only you", "And So It Goes" Billego Joela, "You Are The Sunshine" Steviego Wondera i inne, jak i muzykę dawną i kompozycje współczesne. Już wkrótce będzie je można posłuchać w swoim domu na płycie, którą nagraliśmy w listopadzie zeszłego roku. Ukaże się ona w maju pod tytułem "DZAZM". W związku z promo-

cją tej właśnie płyty planowany jest wyjazd na przełomie maja i czerwca br. na festiwal do Wałbrzycha, potem do Berlina, potem do Jeny na zaproszenie chóru uniwersyteckiego, w którym śpiewa jeden z naszych byłych chórzystów - Christian, a jeszcze potem w drodze powrotnej damy koncert w bazylice w Wambierzycach. W Berlinie będziemy mieli zaszczyt wykonać "Mszę Berlińską" estońskiego kompozytora Arvo Pärta, który właśnie tam teraz mieszka i pracuje. Będzie nam towarzyszyć Narewska Orkiestra Symfoniczna z Estonii, a koncerty będą się odbywać w ramach drugiej edycji Polsko-Estońskiej Akademii Muzycznej People to People.

Przed nami więc ogrom pracy, by zakończyć ten sezon, a następny zapowiada się nie mniej ambitnie, a więc i pracowicie. Zespół nasz istnieje już trzy lata. 26 marca 1996 AZM dał swój pierwszy

koncert. Do tego czasu przez zespół przewinęły się dziesiątki ludzi, niektórzy wracają po jakimś czasie, okazuje się, że czegoś im brakuje i nie mogą nie śpiewać. Twarze niektórych widzimy na koncertach. Niektórzy odchodzą, bo założyli rodziny. Cóż - sam AZM stał się powodem kilku szczęśliwych par, a i przed nami dwa śluby. Niektórzy odchodzą i już nie wracają. Ci, którzy zostali i ci, którzy napływają poznają wciąż na nowo "Cóż to za rozkosz pędzić przez pokoje z panią muzyką we dwoje?" Z tym, że my pędzimy nie tylko przez pokoje, ale i po całym świecie i nie we dwoje ale wśród kilkudziesięciu przyjaciół.

Magda Bojaryn

Serdecznie zapraszamy na próby, które odbywają się we wtorki i czwartki o 18.30 (chór) i w piątki o 19.00 (orkiestra) w sali 888 Politechniki Śląskiej.

KONCERT MUZYKI CHÓRALNEJ

Kalendarium AChPŚI

- 1 marca - nagrania dla TV Katowice na Wydziale Górnictwa i Geologii
- 3 marca - nagrania dla TV Katowice na Wydziale Chemii (emisja 30 marca o godz. 15⁵⁵)
- 26 marca - nagrania dla Radia Katowice (emisja 12 maja o godz. 20⁰⁵)
- 30 kwietnia - koncert w Akademii Muzycznej w Katowicach

30 kwietnia w Akademii Muzycznej w Katowicach odbył się Koncert Muzyki Chóralnej z udziałem Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej, Chóru Kameralnego Akademii Muzycznej, Grupy Perkusyjnej Studentów Akademii Muzycznej, a także solistki Henryki Januszewskiej - sopran i organisty Władysława Szymańskiego. **Koncert miał szczególne znaczenie dla naszego chóru, a przede wszystkim naszego dyrygenta Czesława Freunda - był to bowiem koncert w ramach przewodu kwalifikacyjnego II stopnia adiunkta Czesława Freunda** (odpowiednik habilitacji na uczelniach technicznych). W programie koncertu przewinęło się kilka wątków:

- śpiewu Pater noster - Modlitwy Pańskiej w kompozycjach G.P. dla Pelestriny, H.M. Pretoriusa, J.S. Bacha i F.E. Feski,
- śpiewu cerkiewnego komplementarnego wobec pierwszego w kompozycjach M. Gonczarowa, S. Rachmaninowa i R. Twardowskiego,
- nurtu ludowości w postaci artystycznych stylizacji T. Szeligowskiego, K.M. Prosnaka i F. Rubcowa,
- i wreszcie wątku twórczości kompozytorów śląskich - G.G. Gorczyckiego, E. Bogusławskiego i H.M. Góreckiego.

Gratulując sukcesu, życzymy Panu Freundowi równie udanej części drugiej przewodu (podobno trudniejszą częścią był ww. koncert).

Krzysztof Chlipalski

RÓŻNE

■ OTWARCIE STACJI KONTROLI POJAZDÓW

12 kwietnia br. odbyło się uroczyste otwarcie Stacji Kontroli Pojazdów Politechniki Śląskiej w Zakładzie Doświadczalno-Diagnostycznym Silników Spalinowych Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki, przy ul. Towarowej 5 w Gliwicach.

Swoją obecnością na uroczystości zaszczyliło całe Kierownictwo naszej Uczelni z Rektorem, Prorektorami, Dyrektorem Administracyjnym, Dziekanami Wydziałów Automatyki, Elektroni-

ki i Informatyki oraz Inżynierii Środowiska i Energetyki, zaproszeni goście, pracownicy Zespołu Silników Spalinowych oraz Stacji Kontroli Pojazdów.

Zebranych powitał w nowej hali diagnostyki Dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki, podkreślając wyjątkowe osiągnięcia i zasługi Kierownika Z.D.D.S.S. inż. Jerzego Wackowskiego i Jego współpracowników przy adaptacji, wyposażeniu i uruchomieniu tego obiektu zgodnie ze współczesnymi wymaganiami.

JM Rektor podziękował za entuzjazm działania zakończony oddaniem do eksploatacji ważnego obiektu dla Uczelni.

Kierownik Z.D.D.S.S. podzielił się swymi uwagami, doświadczeniami, dziękując Władzom

Uczelni i Wydziału za życzliwość i pomoc.

Po tradycyjnym przecięciu białoczerwonej wstęgi przez JM Rektora i Dziekana zebrani zwiedzili nową halę diagnostyczną, wyposażoną w najważniejsze wymagane przepisami urządzenia. Kierownictwo Z.D.D.S.S. zaprasza Koleżanki

kazanej z tej kwesty, pi-
sze ponadto: (...) "skła-
dam na ręce Pana Rek-
tora wyrazy szczerzej
wdzięczności za inicja-
tywę w tym względzie
oraz podziękowania
wszystkim pracowni-
kom Politechniki Ślą-
skiej, studentom, człon-
kom zespołu "Dąbro-
wiacy" za materialny
wkład w dzieło pomocy
realizowane przez Cari-
tas Diecezji Gliwickiej

i Kolegów, zmotoryzowanych pracowników Uczelni do korzystania z usług aparatury i doświadczeń Z.D.D.S.S., kontynuującej tradycję Katedry i Zakładu Samochodów i ciągników prof. Wł. Rubczyńskiego-Prawdźca ze Lwowa, od 1945 do 1953 w Politechnice Śląskiej na Wydziale Mechanicznym oraz Katedry i Zakładu Silników Spalinowych prof. K. Sulimyszawłowskiego ze Lwowa, od 1945 r. na Wydziale Mechanicznym i do 1958 r. na Wydziale Mechanicznym-Energetycznym Politechniki Śląskiej oraz jego następcy prof. E. Prugara.

J.Ż.

■ Sprawiedliwość społeczna - głos teologa

Pod takim hasłem odbył się 15 kwietnia br. w Auli Głównej kolejny wykład zorganizowany przez Gliwicki Ośrodek Konsultacyjny Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. Wykład wygłosił ks. prof. Paweł BORTKIEWICZ z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

■ Kwesta na rzecz uchodźców z Kosova

23 kwietnia br. w przerwie Koncertu Wiosennego, który odbył się w Domu Muzyki i Tańca w Zabrze, członkowie Akademickiego Zespołu Pieśni i Tańca "Dąbrowiaczy" przeprowadzili kwestę na rzecz uchodźców z Kosova. Zebrano 4 145,65 zł, które przekazano na konto CARITAS Diecezji Gliwickiej. W piśmie adresowanym do JM Rektora Politechniki Śląskiej Dyrektor CARITAS, informując o kwocie prze-

na rzecz uchodźców z Kosova".

SPORT

■ Srebrny medal dla AZS

Miła informacja dotarła z klubu AZS Gliwice. Polski Komitet Olimpijski przyznał temuż klubowi srebrny medal "Za Zasługi dla Polskiego Ruchu Olimpijskiego". Niewątpliwie jest to olbrzymia nobilitacja dla pokoleń gliwickich działaczy pracujących nad ciągłym rozwojem sportu zarówno w regionie jak i kraju.

■ Judo

Trwa dobra passa gliwickich judoków. Ostatnio młodzi zawodnicy AZS Gliwice wzięli udział w Międzynarodowym Turnieju Dzieci jaki rozegrano w austriackim Rohrbach. W zawodach wystartowało 276 zawodników reprezentujących Austrię, Czechy, Słowację, Węgry, Szwajcarię, Niemcy i Polskę. W kategorii 55 kg I miejsce zajął Michał Warth. W kategorii 45 kg srebro wywalczył Ignacy Rudawiec. Brązowe medale wywalczyli: Wojciech Jaworski (45 kg), Szymon Zieliński (40 kg), Kamil Kowalski (36 kg) i Paweł Dragon (+66 kg).

■ Siatkówka

Cel postawiony przed sezonem został zrealizowany, choć wcale nie było o to łatwo, a rywalizacja AZS Gliwice z Groźcem toczyła się do ostatniej kolejki. Należy dodać, iż Gliwiczanie pozostali w drugiej lidze jako jedyny z czterech beniaminków obu grup tej klasy rozgrywkowej. Tym większe też słowa uznania z naszej strony dla trenera Czapli i jego podopiecznych. Mamy nadzieję, że w kolejnym sezonie nasza drużyna będzie walczyć o wyższą lokatę.

KRONIKA ŻAŁOBNA

■ 1 kwietnia 1999 roku zmarła w wieku 71 lat **Zofia TELECKA**, długoletni pracownik Osiedla Studenckiego a następnie Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Śląskiej.

W zmarłej tracimy cenioną, serdeczną koleżankę, ofiarnego wzorowego pracownika, cieszącego się dużym szacunkiem współpracowników.

Za pełną poświęcenia i zaangażowania pracę wyróżniona została Złotym Krzyżem Zasługi. Pozostanie w naszej pamięci jako człowiek prawy i wielkiego serca.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 7 kwietnia w Kościele Parafialnym w Niekłaniu Wielkim. Msza św. żałobna w intencji Zmarłej została odprawiona w Kościele Garnizonowym w Gliwicach w dniu 8 kwietnia.

■ 3 kwietnia 1999 roku zmarł nagle przeżywszy lat 51 **inż. Józef GOLBIK**, pracownik inżynierjno-techniczny Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej. Pogrzeb odbył się 7 kwietnia na Cmentarzu Komunalnym w Pyskowicach.

■ 4 kwietnia 1999 roku zmarł w wieku 64 lat **doc. dr inż. Bronisław FOLWARCZNY**, Generalny Dyrektor Górniczy II stopnia, wieloletni, zasłużony nauczyciel akademicki Instytutu Mechanizacji Górnictwa Wydziału Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej. Pełnił szereg funkcji na Uczelni i na Wydziale a między innymi: zastępcy prorektora Poli-

techniki Śląskiej w Gliwicach i w filii Rybnik, prodziekana studiów dla pracujących Wydziału Górniczego, zastępcy dyrektora Instytutu Mechanizacji Górnictwa, kierownika Zakładu Podstaw Konstrukcji Maszyn Górniczych. W latach 1960-62 był konstruktorem w ZKMPW (obecnie KOMAG).

Za zasługi w pracy naukowo-dydaktycznej był odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Edukacji Narodowej, Odznakami Złotą i Srebrną Zasłużonemu dla Województwa Katowickiego, Odznaką Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej. Był laureatem wielu nagród rektorskich.

Odszedł od nas człowiek prawy, oddany Uczelni i pracy z młodzieżą akademicką. Jego śmierć jest bolesną stratą dla naszego środowiska. Pamięć o Nim na długo pozostanie wśród współpracowników i studentów.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 9 kwietnia na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach.

■ 20 kwietnia 1999 roku zmarł w wieku 78 lat **prof. dr inż. Antoni JAKUBOWICZ**, wybitny naukowiec z dziedziny mechaniki, nauczyciel akademicki, wychowawca wielu pokoleń młodzieży i licznej kadry naukowej, asystent w Politechnice Lwowskiej, od 1945 r. nauczyciel akademicki Politechniki Śląskiej, kierownik Zakładu Teorii Mechanizmów i Maszyn, Zakładu Wytrzymałości Materiałów, prodziekan Wydziału Mechanicznego Technologicznego. W latach 1980-1985 był dyrektorem Instytutu Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn.

Laureat wielu nagród za wybitne osiągnięcia naukowe i dydaktyczne. Odznaczony m.in. Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrną i Złotą Odznaką Zasłużonemu w Rozwoju Województwa Katowickiego, Złotą Odznaką XX-lecia Politechniki Śląskiej, medalem i Odznaką Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej.

Odszedł od nas Człowiek prawy, wielkiego serca, wrażliwy na ludzki los.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 23 kwietnia w Ormiańsko-Katolickiej Parafii Św. Trójcy w Gliwicach i w tym dniu został pochowany na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach.

Politechnika Śląska

Biblioteka Główna
44-100 Gliwice
ul. Kaszubska 23
tel.: 237-12-69
fax: 237-15-51

Wydawnictwo
Politechniki Śląskiej
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 5
tel.: 237-17-64
fax: 237-13-81

Centrum Promocji
Kultury Zagranicznej
44-100 Gliwice
ul. Kaszubska 23
tel.: 237-19-98

Centrum
Kształcenia Inżynierów
44-200 Rybnik
ul. Kościuszki 54
tel.: 42-23-925, 42-26-246
fax: 739-52-49

Centrum Komputerowe
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 16
tel.: 237-12-37, 230-76-86
fax: 237-21-75

Zakład Graficzny
44-100 Gliwice
ul. Kujawska 1
tel.: 237-21-97
fax: 231-54-18

Studium
Praktycznej Nauki
Języków Obcych
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 2
tel: 237-13-69

Ośrodek Sportu
Politechniki Śląskiej
44-100 Gliwice
ul. Kaszubska 28
tel.: 237-23-51, 231-05-91

Ośrodek Badań
i Doskonalenia Dydaktyki
44-100 Gliwice
ul. Konarskiego 20
tel.: 237-15-59
fax: 237-15-59

Ośrodek Geometrii
i Grafiki Inżynierskiej
44-100 Gliwice
ul. Krzywoustego 7
tel.: 237-26-58
fax: 237-26-58

Rektor

Sekretariat Rektora
tel.: 231-23-49, 237-12-55
fax: 237-16-55

**Prorektor
ds. Organizacji
i Rozwoju**

tel.: 237-14-55, 237-23-92
fax: 237-29-88

**Prorektor
ds. Dydaktyki**

tel.: 237-24-80, 237-13-55
fax: 237-28-12

**Prorektor
ds. Nauki**

tel.: 237-24-96, 237-24-53
fax: 237-27-60

Rektorat

ul. Akademicka 2a
44-100 Gliwice

**Wydział
Architektury**
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 7
tel.: 237-12-10
fax: 237-24-91

**Wydział
Automatyki,
Elektroniki i Informatyki**
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 16
tel.: 237-13-10
fax: 237-24-13

**Wydział
Budownictwa**
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 5
tel.: 237-14-10
fax: 237-12-94

**Wydział
Chemiczny**
44-100 Gliwice
ul. M. Strzody 9
tel.: 237-15-74
fax: 237-15-49

**Wydział
Elektryczny**
44-100 Gliwice
ul. Krzywoustego 2
tel.: 237-14-09
fax: 237-15-07

**Wydział
Górnictwa i Geologii**
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 2
tel.: 237-23-04
fax: 237-15-10

**Wydział
Inżynierii Środowiska
i Energetyki**
44-100 Gliwice
ul. Konarskiego 18
tel.: 237-17-10
fax: 237-17-94

**Wydział
Matematyczno-Fizyczny**
44-100 Gliwice
ul. Kaszubska 23
tel.: 237-20-39
fax: 237-20-29

**Wydział
Mechaniczny
Technologiczny**
44-100 Gliwice
ul. Konarskiego 18a
tel.: 237-14-21, 237-16-10
fax: 237-12-67

**Wydział
Inżynierii Materiałowej
i Metalurgii**
44-019 Katowice
ul. Strzody 8
tel.: 255-20-80, 255-20-53

**Wydział
Organizacji i Zarządzania**
41-800 Zabrze ul. Roosevelta 26, 28
tel.: 277-73-14, 277-73-05
fax: 277-73-61